

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

308564 ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2

చెన్న పట్టణము 1915 సం॥ ఆగస్టు నెల 10 వ తేదీ మంగళవారము

No 113

నంపుటము. ౨

రాజ్ సనా మ సంచత్తర ఆహా ధమా స బహు శ ఆమావాస్య ౩౦.

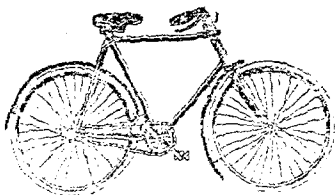
సంచిక ౧౦౭

మోటారు బండ్లు

ప్రస్తుతము కాకినాడ నుండి కోటిపల్లి వెళ్తుంటున్న బండి మోటారు ౧౦ గంటల కాలము పట్టుకుంటుంది. ఇదియు గాక మోటారును నోంగల భయము కూడ విస్తారముగా కలుగు చున్నది. ఈ సందర్భమున ప్రయాణికుల సదుపాయ మును చాలా విధి చేయుటకు 1 తేదీ నుండి మోటారులకు కాకినాడ నుండి కోటిపల్లి వరకు సదుపాట వీర్చుట చేసి నారు. గనుక అంతకుముందు గ్రామీణులు చేయుచున్న కష్టము నున్నాము.

The English Motor transit Company,
Automobile Engineers
Proprietor, A. SUBBARAYADU
COCANADA.

ఇంగ్లీషు మోటారు ట్రాన్సిటు కంపెనీ,
ఆటో మొటారు ఇంజనీయరు,
ఆనంట్ సుబ్బారాయుడు ప్రాముటరు, కాకినాడ.

వైసికల్స్ అస్సెరకములు మావద్ద చౌకిగా వారకును. వాటి సామానులు:— టైర్లు, ట్యాంకులు, మొదలైనవన్నియు మావద్ద మిక్కిలి సరసము గనుక వెంటనే వచ్చియును, గ్రామోఫోనులు కావలసి వారు మమ్ము విచారించును.

చెన్న పట్టణ నుండి ఎప్పుడు ఏ వస్తువు కావలసి నను మారు చ్రాయును. వెంటనే పంపెదము.
మదరాస్ పోర్టు సప్లయింగ్ ఏజెంసీ,
15 బ్రాడ్వే, మదరాసు

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ - దిన పత్రిక

సంచిక వివరము.	
12 మాసములకు	రూ. 15-0-0
6 " "	" 7-12-0
3 " "	" 4-0-0
1 మాసములకు	" 1-4-0

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ - వార పత్రిక

12 మాసములకు	రూ. 2-8-0
సంవత్సరాది సంచికతో	" 3-8-0
ఆంధ్రప్రదేశ్ వార పత్రికమును, చెన్న పట్టి.	

నా గ ర పు వస్తు ప్రదర్శన కాలయం ది య్య బ డిన ప త క ము.
గొప్ప గొప్ప వారిచే వేన వేలు యోగ్యతా పత్రములు పొందిన
ఆమృతాంజనము అన్ని నెలలకు మరమామృతము

ఆమృతాంజనము
ఆమృత శబ్దమాదినిగల
మయమందుగాదు.
వీరినుండ వగినది.
వేలకు వేలు సీసాలు విక్రయము.
అన్ని చోట్ల విక్రయంబడుచున్నది.
చలుమంకులవలన మోసముగలుగును
పంచభాష చీటి చూచి
కొనిన మోసముగలుగుదు

ఆమృతాంజనము
అంజన శబ్దమంతమునగల
నకలుమందుగాదు.
తెలనోపులు, వాయువునోపులు, పార్శ్వ
పునోపులు, కీళ్ళనోపులు, పక్షివాతము,
వాపులు, గాయములు, వుండు, వర్ష
వీని కన్నిటికి ఆమృతమువంటిది.
చక్కని డబ్బితో సహా
సీసా ౧ కి 8 అణాలు.

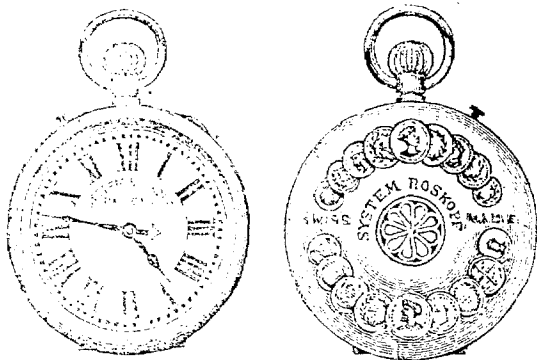
వాడని వారుండరు.

ఆంధ్ర ఆమృతాంజనము డిపో, త్రి

1౦౯, ఫేరిరోడ్డు, పోర్టు బొంబాయి. ఈ ౭ తంబుకెట్టి వీధి, జార్జిటౌన్, మద్రాసు.

వసుధైవ కుమారి యేనామో మాతాం సర్వభూతాని

దీనికీ 7 సం. వుత్తరవాదప్రము యన్వయము.

ముందు.

వెనుక.

ఈ గడియారము యొక్క వెనుకవైపు 18 మెడల్లులు వేసి యుండును. దీనికీ 7 సం. వుత్తరవాదప్రము యన్వయము. ఇట్లు సవారి చేసినచో నిలువకుండా నడుచును. వేలకొలది విక్రయము ఆర్జియ్యవచ్చును. మొట్టమొదటే ముఖారికి కూడ నిండా వుపయోగము వేసి.

దీని వెల గొలుసుతో చేరి రు. 2-8-0

విక్రొందియా వాచ్ కంపెనీ, సౌకామణి మదరాసు.

జ్ఞానవాసిష్టము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ విశేషాధ్యక్షము. ఇందు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వమునకు సర్వోన్నతముగా ఉన్నది. దీనిని ప్రతిభాగము ప్రభుత్వమునకు సర్వోన్నతముగా ఉన్నది. మొట్టమొదటే ముఖారికి కూడ నిండా వుపయోగము వేసి.

సర్వోన్నతముగా ఉన్నది. దీనిని ప్రతిభాగము ప్రభుత్వమునకు సర్వోన్నతముగా ఉన్నది.

సర్వోన్నతముగా ఉన్నది. దీనిని ప్రతిభాగము ప్రభుత్వమునకు సర్వోన్నతముగా ఉన్నది. మొట్టమొదటే ముఖారికి కూడ నిండా వుపయోగము వేసి.

సర్వోన్నతముగా ఉన్నది. దీనిని ప్రతిభాగము ప్రభుత్వమునకు సర్వోన్నతముగా ఉన్నది.

సర్వోన్నతముగా ఉన్నది. దీనిని ప్రతిభాగము ప్రభుత్వమునకు సర్వోన్నతముగా ఉన్నది. మొట్టమొదటే ముఖారికి కూడ నిండా వుపయోగము వేసి.

సర్వోన్నతముగా ఉన్నది. దీనిని ప్రతిభాగము ప్రభుత్వమునకు సర్వోన్నతముగా ఉన్నది.

మునిగొండ. నాగలింగశాస్త్రి.

తాడికొండపాట్ల, గుంటూరు జిల్లా.

త్రికాలదర్శన అద్దము

మీకు భూతభవిష్యత్తమనముల నెరుంగ కోరికగలదేని మాకు వ్రాయండి. త్రికాలదర్శన అద్దము లరయ నిది యొక్కటియే మార్గము. ఈ అద్దము మునకయి యోగ్యతాపత్రములు మాకు వచ్చి యున్నవి. ప్రేమ, పుణ్యము, బిడ్డలు దీనియందు నమ్మకముగల వారందరు వారి యూహలను, కల్పితములను చెలిసికొనగలరు. దూరదేశముల నున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగక్షేమములు, యుద్ధసమాచారములు, వర్తకమున లాభనష్టములు, వస్తువుల ధరలు, పరిశోధితములు, ఉద్యోగము మొదలగు ప్రశ్నలకు మా అద్దము తృప్తికరముగా జవాబు ఇచ్చును.

వెద్ద చక్కని సీమ అద్దము 8 0 0
సీమ అద్దము 6 9 0
సామాన్య అద్దము 2 9 0

ఈ త్రికాలదర్శన అద్దము భావలో వ్రాయవలెను.

ఆమాభాయి వాగ్భిజీ ఫతల్,

కరంసాద్. ఆనందమండముగా, కైరాజిల్లా

Ashabhai Vagbhijee Patel, Karamsad.

Via Anand. Kaira District.

చుండుకు నూనె

ఈనూనెను రాచిన చుండు, పొట్టురాలుట, జిల, నోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెంట్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగా బెరుగ గలవు

కుష్టుకు తైలము

కబ్బి 1 కి వెల 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0
ఈతైలము పొడలు, బొట్లు, తెలుపు, నలుపు కుష్టులకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

అమృతాంజనం డిపో, 109, ప్రేమి రోడ్డు, బాంబాయి
7, తిరువళ్ళిపేటి మదరాసు.

వర్తకాభివృద్ధికి నూతనమార్గము

మీరు వ్యాపారము చేయు వస్తువులును, మీచే తయారుచేయబడిన నవీన రకపు సామానులును, నిర్మింపబడిన నూతన యంత్రములును ఆంధ్రప్రదేశ్ మన కెరింగింపవలె నన్నను, ఆంధ్ర గృహములందు వాడుకలోనికిం దేవలెనన్నను, మీరుచేయు ప్రయత్నముల దోడ్పడుటకు ఆంధ్ర పత్రిక స్వసిద్ధముగా నున్నది.

ఒక్క రోజునకు మాత్రమే.

ప్రకటన వ్యయము.

ఇంగ్లీషుభాషి టైపులో అచ్చుచేయించిన ఏషియమునకు కాలములోని ఒక్కొక్క పంజీకి రూ 0-3-0 చొప్పునను, బ్లాకులు వగైరాలకు అంగుళము 1కి రూ 1-0-0 చొప్పునను తీసికొనబడును.

పెద్దపెద్ద ప్రకటనలు దీర్ఘ కాలము ప్రకటింప దలచినవారు మా ప్రత్యేకపు ప్రకటన వ్యయముల వట్టిక కొరకు వ్రాసిన బంబుడును.

ప్రకటన శాఖాధ్యక్షుడు.

Wanted.

కావలెను.

వార్తాపత్రికలోను, మాస సంచికలోను ప్రచురణముల జేయుటకుందగిన చిత్రపుల స్వతహా గీయగలట్టి సమర్థుడును, అనుభవశాలియు నగు నొక పోగరపనివాడు (ఎంక్రేవరు అండు డిజైనరు) కావలెను. "O" c/o ఆంధ్రపత్రిక మేనేజరు, అని వ్రాయవలయును.

కావలెను

ఆంధ్రదేశము నందలి ప్రతితాలూకా గ్రామము నందును ఆంధ్రపత్రిక పక్షమున క్రొత్త చందా దార్లనుజేర్చి ఏజెంట్లు కావలసి యున్నారు.

1915 వ సం॥ డిశంబరు ఆఖరు లోపల ఆంధ్రపత్రికకు క్రొత్తచందాదార్లను చేర్చగలిగిన ఏజెంట్లకు మామూలు కమిషనుగాక నీ క్రిందివిధముగ ప్రత్యేక బహుమానము లియబడును.

100 చందాదార్లను చేర్చగలిగినవానికి రు 50-0-0
50 " " " 20-0-0
25 " " " 8-0-0
ఏదయిన కెందులెలలోనైన 25 గురు 10-0-0

సొమ్ముచెల్లించువారు మాత్రమే చందాదారుగ నెన్నబడుదురు.

వార్తాపత్రిక చందాదారుడు దినపత్రిక కి మాసముల చందాదారుడు ఒక్కరుగను, దినపత్రిక కి మాసముల చందాదారుడు ఇద్దరుగను, 12 మాస చందాదారుడు 4 గురు గను నెన్నబడుదురు.

మాదగర ఏజెంట్లీస్టులో చేరినవారికి మాత్రమికమిషను నన్వయించును.

సమర్థులగు వారికి వలయునేని, పిమ్మట అమృతాంజనము డిపోవారి మాషధముల యేజెన్సీ గూడ మెనకబడును. మేనేజరు.

The Madras School of Commerce and Economics, Triplicane, MADRAS.

Term begins 5th July, will shortly be fitted with electric fans and lights, seats guaranteed to those applying before the 20th of July. Purely intended to give all facilities to Andhras from mafussil places. Full particulars can be had on application to

THE PRINCIPAL,

30 విధముల బహుమతులతో 15 తులములుగల కబ్బి 1 కి రూ 1-0-0 తపాల ఖర్చులు 0-3-0

విజయపుర చేయబడిన "శకుంతలా"

వెంట్రుకలు పెరుగు సుగంధతైలము.

ఇందలి రమణీయమగు వాసన చెప్పునలవి గాదు. తలకు చురిమి కృత్యకొనిన ఇరుగు పొరుగు యిండ్లకు కూడా వాసన యుమా యించును. వెంట్రుకలను పెరుగ నిచ్చును. మెదడునకు చురువ జేయును. కండ్లకు చల్లి దనము నిచ్చును. కొందరు ప్రాతస్నాన పర చినపిమ్మట ఈచురుగును స్పృశించి మనోహరమగు వాసన ద్రవ్యముల చేర్చి తయారుచేయించి వేలకొలది డబ్బీలు విక్రయించి యోగ్యతా పత్రములు పొందియున్నాము.

86 బహుమతుల వివరం:— ప్రీతితైలము లలో ధరించు కొప్పుపుష్ప 1, దంతపురుగు 1, ముఖముచూచు అద్దము 1, జర్మను రు కాటుకబరిజె 1, వాసనసోపుబిళ్ళ 1, మొదలగునవి.

తాంబూలమాత్రము 22, కొండచిలుకలు 6, కార్ శేషన్ బ్రూచి 1, పునగుడలై 1, ఆత్మరబిళ్ళ 1, తెరగి 86 బహుమతులు

త్వరపడుడు! కొద్దికాలములో గలవు! మంచిసమయము!

బరోపాఖండ యుద్ధచరిత్రము

(మొదటిభాగము సిద్ధమైనది.) ధర 8 ఆణాలు మాత్రమే. పోస్టేజీ సహా 0-10-0.

ఈ యుద్ధచరిత్రము అందరికీ తెలియజేయుటకు ముఖ్యమైనది. మా ప్రకటనలచే నేడేదములేక ప్రకటించుకొనుచు, ఆంధ్రపత్రిక ప్రతిబంధమునకు ముడిచిన పుస్తకమిది కాదు. ఇతరులు ప్రపంచంగానుమరి లోకమునకు యావత్తు యుద్ధమని విక్రయించు అబద్ధగ్రంథము కాదు. "నిజముగా బరోపాఖండ యుద్ధము" జర్మనీ మొదలగు వారికి గలుగు యుద్ధమునంతయు వివరించి వ్రాసియున్నది. ఈ యుద్ధ కారణములను అందరు చక్కగా నెరుంగుటకు జర్మనీ యుద్ధప్రతి మొదటిపుటివరకు జరిగినవిషయములను చూపుచు, బరోపాఖండ యుద్ధము కారణము తెలియగలవారు ఈ మొదటి భాగమునందు వెలుపబడిన యా ప్రకరణముల శ్రద్ధతో జదివితీరవలెను.

జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రీయా, హంబర్గ్ నిర్మాణము గతకాలమున బరోపాలో గలిగిన మార్పులు. జర్మనీ యేకాధిపత్యమును స్థాపించుట, ఇటలీ యొక్క ముఖ్యమంత్రిని వింత ఆస్ట్రీయా ఏకాధిపత్యములో మూలబాటులు జర్మనీ యేకాధిపత్యమును స్థాపించుట ఆధికారివిభుంధము, రాణునమధము. గ్రేటు బ్రిటన్ జర్మనీయుచేసిన పోటాపోటీలు. బోల్షివిక్ టర్కీయుద్ధముల ఫలితములు. బరోపా సార్వభౌముల యుద్ధప్రయత్నములు ఆస్ట్రీయా యువరాజు చంపబడిన వెనుక సార్వభౌముల యుత్తరప్రయత్నములు సార్వభౌములారంభించిన మహా యుద్ధవిన్యాసములు గలవు.

బరోపా చరిత్రము నింతటిపులుసుగా వివరణ సహితముగా నెరుగు నిదివరకు వ్రాయలేదని నొక్కిచెప్పగలము. పుస్తకమును దీని చదివినవారి కీ విషయముల సత్యసత్యములు తెలియును. ఇందులో 80 పేజీలలో చిత్రపటములును, 6 ధూగోళములును, 120 పుటల విషయము నున్నది. ఈ పుస్తకమును గోరువారికి వి. పి. మూలకమునబంపబడును.

వెంట్రుకలు పెరుగు సుగంధతైలము. ఇందులో ఆర్థు పేపరును ముద్రించిన చక్కని చిత్రములుగలవు.

ఇవ్వబడును. చిరునామా:— సుప్రీయర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టు బాక్సు నెం 167, మద్రాసు. ఇ.

నూతన గ్రామకంఠాభివృద్ధి

[ఒక యువవిలేఖకునియొద్దనుండి]

II

ఇంచును గురించి వెనుకటిలాలుగా కొంత వ్రాసియుంటిని. తరువాత యింకొక వ్రాసెదను. గవర్నమెంటువారు ఈసందర్భమున నొక డిప్యూటీకలెక్టరును కొంత యస్తాభిషేకము చేయును. మూడుజిల్లాలకు రి మూసములవరకు వేయించి యున్నాను. ఈసెక్షన్ ఎస్టాబ్లిష్మెంటు ఖర్చులు తాము భరించెదమన్నారు. భూములు అప్పుకారము పుచ్చుకొనెడి ఖర్చులును తక్కిన ఖర్చులును నివేశములు పుచ్చుకొనెడి ప్రజలు భరించవలసినదన్నారు. పెక్కుప్రజలు మూఢత్వ దశలోనున్నారని చెప్పటకు సంశయములేదు. వీరు భరించలేక ఖర్చులు భూమి ఖరీదుమాత్రమే యని వీరి యభిప్రాయము. కలెక్టరు భూమి యియ్యెదల య 1 కి సుమారు రు 500 లు మాత్రమే గదా యనియు మెరక యియ్యెదల నుమారు రు 200 లు మాత్రమే గదా యనియు అభిప్రాయపడి నిజముగ నివేశములు కొనవలసినవారును అవసరములేవారును, ఇంట్లు కట్టుటకు తాహతులేనివారును విచ్చలవిడిగ దరఖాస్తులకప్పుచున్నారు. ఇండ్లకు అంటియున్న పల్లపుభూములు ప్రతి గ్రామములోను ఎక్కడ ఖరీదుగలవని చెప్పవచ్చును. య 1 కి వెయ్యి రూపాయలవరకు ఖరీదుచేయును. కొన్ని గ్రామములలో పంపరపన బలై యి వారింజనానిని తోలుగలవు. వీరికి కూడ దరఖాస్తులు మెంకగ చేయుచున్నారు. వీరి ఖరీదు య 1 కి సుమారు పావుగల రూపాయలవరకును భూమి ఖరీదే గజము 1 కి ఒకరూపాయలవరకు లేలును. ఇతర ఖర్చుల గంగతి ఈదరఖాస్తుదాతలు ఆలోచించుటలేదు. కోట్లనిమిత్తము, కర్షకుల పోవుటకు, కల్పణలు కట్టుటకు, ఇండ్లభాగములు ఎత్తుచేయుటకు, మంచినీటి సదుపాయమునకు, సాయుభావా యేర్పాటునకు కొంతద్రవ్యము కావలెను. ఈ ఖర్చున్నీ యాచు నివేశములు పుచ్చుకొనవారే భరించు యెడల ఈపనులు కానేరవు. ఈపనులు ముందుగచేయ నయెడల ఈనూతన నివేశము వాగ్దోషములు కానేరవు. పాఠశాలలకు కలగదు సౌఖ్యముండదు గనక ఆసలభూమి ఖరీదు ఎంతో, ఈవై ఖర్చులెంతయునో ప్రభువుముగనే యిట్టి మేమనుచేసి గజము 1 కి ఎంత ఖరీదగనో సుమారుగ నయిన ఏర్పాటుచేసి తదనంతరము దరఖాస్తులను పుచ్చుకొనుట మిక్కిలి సుమంజసుమని చెప్పదగి యున్నదిగాని దరఖాస్తు దాగ్గకు వారు కొనబోవు స్థలముల ఖరీదులయొక్క వాసనలేకయే దరఖాస్తులు చేసినవారిలో రు దకు నిలువబడు దరఖాస్తులు నూటికి పదియయినను ఉండవని చెప్పవచ్చును. ఇప్పుడు దరఖాస్తులు చేసినవారందరికి స్థలములు చివరకు దొరకుటయు కష్టము. కొన్ని స్థలములు వాని ప్రముఖతను బట్టి ఎక్కడ ఖరీదుచేయక తప్పదు అట్టి స్థలములకు పోటీ దరఖాస్తుదాల్లందరే తప్పదు. అప్పుడు అట్టి స్థలములు వేలం చేయించెదమని అధికారులు అనక తప్పదు. ప్రజల యుపయోగమునిమిత్తము వదలి పెట్టెడి వీరులు, కానిటరీ లేవులు మొదలగునవి కయిన ఖరీదు నివేశములమీద కట్టుట రివాజము యున్నది. అయితే తక్కిన ఖర్చులు అనగా కానిటేషన్, డ్రయినేజీ, మంచినీటి సదుపాయము కోట్లవేయిలు, ఇండ్లకట్టు భాగములు ఎత్తుచేయుట కల్పణలు కట్టుట మొదలగు పనులకు అయ్యెడి ఖర్చులు కూడ నివేశములమీద వేయుట సుమంజసుగను, అవసరముగను కనుపించుచున్నది. ఆ ప్రకారము వేసినచో గాని ఈపనులు నెరవేరవు. ఈ పనులు నెరవేరనచో గాని ఈ నివేశములు సౌఖ్యదాయకములు గావు. అయితే ఈ కానిటేషను ఖర్చులు ప్రజలపూర్తిగానే భరింపదగినవా? లేక తాలూకా బోర్డు వారు గాని డిస్ట్రిక్టు బోర్డు వారు గాని అంతయు గాని లేక కొంతభాగముగా భరించెదరా? ఈ సంగతులు ముందుగ చర్చించబడి స్థిరపడిన గాని ఈక్రాంతి నివేశముల పని ప్రారంభించుట యుచితముకాదు. ఈసంగతులు పూర్ణముగ దరఖాస్తుదాగ్గకు తెలిసిన గాని బుడబుడలాడుమి దరఖాస్తులు చేయుటయు మంచికాదు. అట్టిదరఖాస్తులు పుచ్చుకొనుటయు వ్యాయముగాదు. తరువాత అనేకములకు తగువుటకును, నిమిషదావాలకుమకూడ చోటుకలుగును. కనక ఈసంగతులు శ్రీపంతులుగారును, తదితరప్రముఖులును అధికారులును కూడ ముందుగనే యాలోచించవలసిన యవసరమని చెప్పటకు సాహసించెదను. ఈ ఖర్చులకు ఒక్కొక్కనివారే దరఖాస్తుచేయుటయు, నిజముగ ఇల్లుకట్టి అక్కడ కాపురముండుటకు నిశ్చయించుకొన్నవారే దరఖాస్తుచేయుటయు తటస్థించిన అనేకులు

వంటనే వృద్ధిపొందుటయు అచ్చటి ప్రజలకు సర్వసౌఖ్యములు కలుగుటయు వారును ఈక్రాంతివేటకు ఇతర గ్రామములవారికి మార్గదర్శకులుగా నుండుటయు, సంభవించి శ్రీరామచంద్రరావు పంతులుగారికి గ్రామ కానిటేషను గురించియు గ్రామ ప్రజల సౌఖ్యమును గురించియు గల యభిలాషపూర్వముగ నెరవేరుట తటస్థించునని చెప్పెదగియున్నది. గవర్నమెంటువారు ఉచితముగ నిచ్చిన నివేశములలో వారు ఏర్పాటు చేసిన నిబంధనల ప్రకారము ఇంట్లు కట్టని యెడల, అట్టిస్థలములకు తిరిగి గవర్నమెంటువారు దాఖలు చేసికొనుటకు అధికారము కలదుగాని ఇప్పుడు ఏదో ఒక ఖరీదు నేర్పరిచి ఇయ్యబడిన నివేశములు గాని లేక నేలలో కొనబడిన నివేశములుగాని ప్రభువుముగనే నియమించబడిన పక్షములు అయి జరగని యెడల తిరిగి లాగుకొనుటకు అనకాళమున్నదో లేదో సంశయము. అందుచేత అట్టి పక్షములన్నియు సాధ్యమయినంత వరకు మొదటనే నెరవేర నేర్పాటు చేయుట యుక్తము. అలాగు నెరవేర్చుటకు దరఖాస్తుదాగ్గ కలన కొంతసామ్య ప్రతిదరఖాస్తుకొను డిపాజిటు చేయించుటయు మిక్కిలి యవసరమనికూడ చెప్పదగియున్నది.

ఆంధ్ర గ్రంథముల దుస్థితి.

II.

ఇంచును గురించి ఒక వ్యాసము వ్రాయబడింది. అందు విజ్ఞానచంద్రిక వారలంబించవలసిన మార్గములు సూచింప వాగ్దత్తియిచ్చి యుంటిని. ఇటు నూచించెద. వీరు నవలాభము మతి నేర్పరిచిరి. ఇందు వీరి యాశయమేమి? ఆంధ్రమున ననేకము మంచి నవలలు బయలుదేరవలెననియు ఆంధ్రగ్రంథకర్తలకు ప్రోత్సాహము కౌసంగకలెననియు తాము మంచినవలలను ముద్రాపకలెననియు నై యుండును. ఇట్టి యుదాహరణము వీరి కుండుట సంతోషమేగాని వీరవలంబించిన మార్గము మంచికాదు. అయిదువందల రూపాయి మంచినవలకు బహుమతి నిచ్చి గ్రంథ స్వాతంత్ర్యమును తాము తీసికొందు మనటకంటె, మంచి నవలతోపాటు వేరుకొన్ని రెండవరకపునవలలు కూడ తీసికొని ఆగ్రంథకర్తలకు, తమ మంచినవల ఆగ్రంథకర్తలకు తక్కువ సామ్యుచ్చి తక్కువ పాండిత్యాతిశయము కలవాడెవలెడిందులకంటె, తమకు ఫలార్జికపు నవలలు కావలెననియు లేక గ్రంథములు కావలెననియు, ఇన్ని వందలలగాయితు ఇన్ని వందలలకు బహుమతిచ్చి తోచినన్ని, తమకు మంచినయిచ్చినన్ని గ్రంథములు తీసికొనుననియు ప్రకటించినచో ఆంధ్ర గ్రంథకర్తలకు చాల ప్రోత్సాహముచ్చి వారగుదురని తోచెడిది. రాబోవు బహుమతి యీ తీరిక నుండికే మేలు. ఇంకొకటి. వీరివన్నంతయు చందాదారులు ముడియెత్తర సంఘమునకును నన్నట్లు తోచును కనుక గ్రంథ స్వాతంత్ర్యము గ్రంథకర్తలకు మంచి గ్రంథమును ప్రకటించినచో వీరి కేవలము నుండదు. అంతియ గాక ఆయా గ్రంథకర్తల గ్రంథములకు పతక గ్రంథకర్తలకు సంఘమువారిచే నామోదింపజేసి ఆగ్రంథకర్తలకే గ్రంథస్వాతంత్ర్యము నిచ్చియున్నచో ఆగ్రంథకర్తలెంతయు బాగుపడుదురు. అట్టి గ్రంథకర్తలను బాగుచేయుటయే మన యాంధ్రదేశమున మొదట బయలుదేరు మహాపకారముచేసిన యీమండలి చేయవలసినదా! వేరొకటి ప్రతి గ్రంథకర్త వద్దకు ఏదో కొన్ని గ్రంథములను కొని వీరి గ్రంథ విక్రయపట్టిలో జేర్చి ప్రకటించినచో ఇతర గ్రంథకర్తలకుకూడ వీరు పకారముచేసిన వారుగుదురు. ఇంక వీరి ప్రయత్నములకు కు బోధము. వీరి కాస్త్రగ్రంథములు మహాపయోగమైనవియేయై మనయాంధ్రుల కిప్పుడు రుచింపవు కావున, అట్టి గ్రంథముల నింక కొంతకాలమువరకు ప్రకటింపరాదు. స్వీయచరిత్ర వంటి గ్రంథములును వీరు ప్రకటించిన లాభములేదు. ఇక వీరి అట్టి గ్రంథములకు ప్రకటింపకలెను? ముఖ్యముగ చరిత్ర గ్రంథములు ప్రకటింపకలెను. ఆంధ్రచరిత్ర రెండుభాగములు ప్రకటింపబడినది. మూడవభాగ మొదలు ప్రకటింపలేదు? గ్రంథకర్త గారు వ్రాసియున్నారేదా? వీరు నవలలకువలెనే ఆచరిత్రగ్రంథమునకును ఇచ్చుచున్నారా యేమి? గ్రంథకర్త గారు గాని మండలివారు గాని జవాబీయవలెను. హిందూదేశచరిత్రమును తచ్చరిత్ర మండలికారులే పూర్తిచేయు? వ్యాపకపు తొందరయా? ఆంధ్రవీరులచరిత్రములను ప్రకటింపవీరు భూమికోసవలెను. వనన నాటకముల వీరు ప్రకటింపదలచియే యున్నారా? అండ్లి గ్రంథములకు భాషాంతరీకరణములు తగినవారితే మనోహరముగ నాటగడబ్బలు-డబ్బలులనడ డబ్బలులకావు- రూపాయలు ఎక్కువచ్చియెను వ్రాయించుటకు వీరు సమర్థులు. వీరు గ్రంథముద్రణమును గురించి అనవసరముగ విశేషద్రవ్యము

చేయుచున్నారని లోకప్రతీతి. అందుకుజవాబిచ్చుటకు మండలి వారే ప్రార్థితులు. తగినపండితులజితగాని నేర్పటచి వీరింతకంటె తక్కువ వ్యయమునకు గ్రంథముద్రణముబాగుగ చేయవచ్చును. ఇంక ఇతర గ్రంథములను గురించి యాలోచించెదము. ఆంధ్రలోకమున నన్నియో బయలుదేరుచున్నవి. అందుమంచిచెడ్డము వారివారిచిత్తమునుబట్టి నిష్ఠాయంబునుచున్నవి గాని ఇండ్లదో మమున్నదని చెప్పవారు లేకు ఎవ్వడైన కుండిన ఏదో లేని గాని తప్పులు బ్రహ్మసృష్టి చేయును గాని తగినవిమర్శకుడు లేకు. పత్రికాధికారుల కంపిన “ఫలూని వారు చేసిన ఫలూని గ్రంథము మా కార్యస్థానము నలంకరించినది. ముందువిమర్శించు” మందుగాని విమర్శించు. ఎండిక్రవాతే? ఎన్నికతాబ్దములకు విమర్శించు? కొంతమంది శత్రుకాధిపతులబ్రతుకలలోనో అదిలేని యెడల అలమారులోనో లైబ్రరీ వృద్ధిచేసికొందురు ఆంధ్రవాదులు. హిందూకొనుచున్న నెట్లల కంపురుమేని, గ్రంథముందినయైతర వ్రాయవారు చాలమంది గలరు. వీరెవర నాయకులు! మనలకు బాగుజేయువారు!! ఫతఃగ్రంథ నిష్ఠకుల సంఘము వారి కంపురుమేని ఒక అజన ఆయ్యంగారు ఒక దొరవారు మాగురు తెలుగువారులని మిషికోక వర్ణముచేయుదురు. అయిదు వత్సములకు గ్రంథము పాఠశాలలలో పఠనయమో కాదో చల్లగా చెప్పదురు! ఈలావున గ్రంథకర్తగతి యేమి? ప్రోత్సాహమెక్కడ! పాఠశాలలలో పాఠము పెట్టించుదమన్న మేరులే గ్రంథకర్తలకు, సిఫాయులేని గ్రంథకర్తలకు, డబులేని గ్రంథకర్తలకు చూచువారెవరు? నిర్బంధము కాని పాఠమున కీరీతి గ్రంథము లుండినలెనని నియమములేదు. అది దైవ కృప కాక మేష్టరుగారి కృపకల్యాణమును బట్టియు కొన్ని యెడల చేతికందువాటును బట్టియు నుండును. అన్నలారా! మన గ్రంథకర్తల మొఱివ. వీని నాలకించువారు లేరు. ఏమి లాభము? అధికము వ్రాయును.

భాషాసేవకుడు.

క్రిశ్చేషులైన కొవ్వూరు బివి రెడ్డి గారు... నిమిషవోలు గ్రామ కాపురస్థులును, విశేష ధన సంపన్నులును, నదార పురుషులు నగు శ్రీ కొవ్వూరు బివి రెడ్డి గారు జూలై 31 తేదీ రాత్రి పరలోక గతులైరిని తెలుపుట కెంతయుఁ జింతిలు చున్నారు. ఎందు నలన నాంధ్ర దేశమాని విశేష మేధాని ధియుఁ గీర్తి సంపన్నుఁడు నగు నొక పుత్ర రత్నమును గోల్పోయినది. శ్రీ బివి రెడ్డి గారు భూమంది రెడ్డి వంశజులు. వీరి నివాసస్థానము గోదావరిజిల్లా, రామచంద్రపురం తాలూకాలోని కొల్లల మామిడాడ గ్రామము. వీరివత్తు సోదరులు. ఈ మన సోదరులు చిన్న రెడ్డి గారు వీరితో నవిభాజ్యులుగానుండి స్థిరమనాలుగు వత్సరములకుఁ బూర్వము చనిపోయిరి. బివి రెడ్డి గారి కింపురు కుమారులును అగ్రున కుమార్తెలు న చిన్న రెడ్డి గారికి, భాషాధారకులై యాంధ్రలోకమునం దదిర కాలముగానే విశేష కీర్తిని సంపాదించిన శ్రీ కొవ్వూరు చంద్రా రెడ్డి గారు పుత్రులు. శ్రీ బివి రెడ్డి గారు వర్తక వ్యాపారమునం దాంధ్ర దేశమున విశేష ఖ్యాతిని సంపాదించిరి. హిందూ దేశము వందలలకు సింహళము, మారి, రంగూరు. మొదలగు నితర ద్వీపములతోడను, యూరపు మొదలగు నితర ఖాండములతోడను, విశేష వ్యాపారమును జేసిన ధియులు. వర్తక వ్యాపారము, వెనుకంజ చేయపండ జేయుటలో నింతటి ప్రజ్ఞాశాలి లేడని చెప్పవచ్చును. బంధుబలమును, బుద్ధి బలమును గలిగి యుదార హృదయుఁడైన యీ మహా పురుషుడు వెనుక మన దేశమునవచ్చిన కరువులలో విశాఖపట్టణ మండలమునను, చామరగోట మొదలగు చోట్లను వేసజేయ రూప్యములు పెచ్చించి విశేష మన్నదానమును జేసెను. నిమిష వోలుగో నిత్యమును చేవల కన్నదానము చేయుచుండెడి వారు. ఈయన తన యరుదయెవర సంకల్పమున పరమపదము నందెను. ఈ విచారమును నూచించుచు గ్రామములోని లోకలో ఫండు బోధకు వెకండ్రే పాఠశాలయును, ఆంధ్రప్రచారిణి ముద్రాక్షరశాలయు నొక దినము మూసివేయఁ బెడెను. ఉదార హృదయుఁడును, విశేష బుద్ధి శాలియు నగు రెడ్డి మహాపురుషుని గోలు పోయిన వీరి కుటుంబమునకు మా సాహఘాతిం దెంపు చున్నారము. శ్రీ బివి రెడ్డి గారి యాత్మశోగము శ్మశ్రుండు శాశ్వత కాంతి నొసంగుఁ గాబును ఏదో ప్రయోగ నుండి ఒకరు వ్రాయుచున్నారు. ప్రకృతాశాసనారే జయ

మహాజన సభలు

భావరాని వారు పడు చిక్కులు.

[తెల్లూరిగడ్డ మార్యవారాయణరావుగారు]

దేశభావలయందొప్పు దండరతు నాదరము నెలకొను మున్నది తనూలమున నాంగ్లేయవిద్యాపారీణు లంగరతు మహాజనసభల యందు ఆంధ్రమున నే మాటలాడవలసినవారగుచు న్నారు. ఆంధ్రమున్నది వాడయెదో నామమాత్రావశేషముగా నున్నది. చిన్న పాటలండియు వాడగుబాలతో నాంగ్లేయును నే యభ్యసించి; దేశభావ సిద్ధాంతపరిచయముగానన్న పూర్వ కాలమున కొన్ని తెలుగుగ్రంథములను పఠితులకై యెట్లా కల్పించి వాని నిపుడు విస్మరించియుండిరి. ఊహలన్నియును ఆంగ్లేయ విద్యావిభాగము లగు దేశములకు ఆంగ్లేయమున నే శుభ్రమిచ్చుచు. తెలుగుభాషలో మాటాడవలసినను ముప్పాటిక యింగ్లీషుమాటల నే మాటలాడుచున్నార. అట్లునును, ఇందు కి యాంగ్లేయున నుపన్యాసములు చేయవలసినవచ్చినది. మాటలు రావు. ఊహలు భాషాంతరీకరణములు. మాటలు కడవికొనుటలో వాక్యాభ్యుదయములు చెడుచున్నవి. కర్త, కర్త, క్రియల కిన్యాయము పొందుట లేదు. మహాజనసభలు రాజకీయాంశ ములతో కూడినవగుటచేత అందు ప్రతిపాదించు సంశయలన్ని యును రాజకీయములే యయియుండును. రాజకీయవిషయము లు మనకు చిన్నప్పటినుండియు నెప్పుడు ననభ్యస్తములగుట చే వానికి తగినమాటలు తరుచు తెలుగున కుడురవు. బుద్ధికి తోగినమాదిరి మాటలు కలవలసి వచ్చుచున్నది. కాలతైలం బ్యము లేకుంటే సభారంగమున నుపన్యాసములు చేయవలసి వచ్చునపుడు న కల్పించుదును. ఉక్తికిరీక్తికిరి యగుచున్నార. భావము వ్యక్తముగట లేదు. చివరకు సిద్ధపడి తమభావమును నెలకొనించుటలో సజ్జతమైనట్లు జరిగి యేదిభయమైన వాద భగ్గిన చాలునని తమ యుపన్యాసములను సగము సగము కా నిచ్చి వెనుకకు పోవుచున్నార. మహావక్త్రల మనకొనువారికి మాటలుతెక్కి భావములులేవు. భావములును విషయ పరిజ్ఞాన మును గలవానికి మాటలు లేవు. ఇప్పుడొంధ్రదేశ మిట్టివిక్లా లలో బడి కొట్టుకొనుచున్నది.

అందరకును ఆంధ్రము వృద్ధికావలె ననియును, తాము ఆంధ్రమున గూడ వక్త్రము కావలెననియును కోరికపాడెము చున్నది. ఆ కోరికను నెరవేర్చుటకు తగినప్రయత్నము మా త్రము జరుగుటలేదు. ఎవరంతట వారు తటస్థముగనుండెనో నీమభివృద్ధిజరుగుట యెట్లు? యందుగా మహాజన సభలలో తరుచుగా నుపయోగపడు మాటలకు సరియైనవ్యాఖ్యానంక పద ములను రూఢము చేయవలయును. తేనిమాటలను కల్పించవల యును. ఆర్యభావలయందలి పదములను భాషాంతరీకరణము చేసి గాని ఆంధ్రులకు తెలియునట్లు భాషా సాంప్రదాయము ననుసరించి ప్రతికటించుటకు పదములను మార్చిగాని భావ ములను వ్యక్తపరుచు పాకర్యము లేర్పరచవలయును. ఈభార మంతయును ఆంధ్రసాహిత్యపరిమళమిచ్చునది నున్నది.

పరిమళమిచ్చునట్లునిర్మాణము వెనుకబడియున్నది. ఆ కార్యములు జరుగవలసిక మాదిరిని జరుగుటలేదు. ధనములేక కొన్నిరోజులు చిక్కుపడితిమి. పితామహరాజగారి పుణ్య మువలన ధనమువొందెనది. దొంతననువారునుసహాయపడినారు. ఇప్పుడు పనిచేయు వారులేక యున్నార. ఇప్పుడుజరుగుచున్న మాదిరిని ముందుకూడ పనిజరుగవలసినవచ్చినవో మనతరములో నిఘంటునిర్మాణము పూర్తియగునట్లు లేదు. అది చిన్నపని కాదు. అందుకు కోడుపడి నిర్వహించవలసినపని. ఆపనిజర గినగాని మనమువైని ప్రసంగించినవిక్రములు పదలవు. ఆంధ్ర గీర్వాణ ఆంగ్లభాషలు మూడింటియందును పరిచయముగల వారుగాని అట్టిపని కొన సాగింపలేరు. ఏభాష యైనను కేవల మొక్క భాషయందే పరిచయము గలవారు ఈ పనికి సమర్థులు కానేరరు. ఆంధ్ర గీర్వాణములు మాత్రమే వచ్చినవారు ఆంగ్లేయపదములయందలి యర్థమును గ్రహించవలయు. తెలుగునందలి పదకల్పనము సంస్కృతము నుండియు యేర్పడవలసినవచ్చుచే ఆంధ్రాంగ్లేయములమాత్రము వచ్చినవారు సరియైన యర్థమును రూపమునగల పర్యాయ పదములను నిర్వహింపలేరు. ఇట్టి చిట్కాలుగల సమయమున భాషా విషయమై పనిచేయు నెలకొన్న పరిమళ తొందరగా జరుగవల సిన పనిని వెనుకకునంది యేదో యొకపని చేయుచున్నామని చెప్పిన, దేశము వృద్ధిలోనికి వచ్చునా? వారిమీదనున్న కార్య యిట్టి భాషావేత్తలకు దానివైవిధ్యమునుదాని వైవిధ్యమునందు పరిమళమందు జూపవలసిన

స్కూలు పైకలు పంక్షా

విధానము.

నిన్నును (9-8-15) పచ్చయప్పకళాశాలలో ప్రాథమిక యశ్వీకర్మగారి అభ్యుత్పత్తి క్రింద చెప్పి పురి యాపాధ్యాయ సంఘమువారు సమావేశమై స్కూలు పైకలు పరిష్కార విధాన మున గల లోపమును కనిపెట్టుటకు చర్చించిరి.

పచ్చయప్ప కళాశాలకు చేరిన వెంకటసుబ్బయ్యకు గాదు చర్చప్రారంభించిరి. ఈవిధాన మనలంబింపబడి 5 సం వత్సరములైనది. మొదట నిదివెనుకటి మెట్రిక్యులేషను పరీక్షకు చక్కని ప్రతిపత్తునుని యామోదింపబడినది. విద్యార్థిని మూ భిమానులగు నుపాధ్యాయులను ఇతరులనుగూడ దీనియందలి వెడలకు నిర్ధారణ చేయుట కీ 5 సంవత్సరముల కాలమును చాలును. ఈక్రిత్రుత ఆంతర్భాగమును బహిర్భాగ మునను భావములు రెండుగలవు. 4 సంవత్సరముల వరకును ఈవిధానము బాగుగా నెయ్యండిట్లు కనపడినదిగాని నిరుడు ప్రధానోద్దేశ్యమునకు భిన్నముగా చరించి కొన్నిపొరపాటుల నొనరించిరి. వానిలో ప్రతిపత్తు విధానమును ప్రతీక పట్టుట ముఖ్యమైనదిగా నున్నది. కళాశాలలో చేర్చు కొనుటకుట్టికొక విద్యార్థి ని ఆర్డు డిగ్రీ సిగ్గర పరుచుట కొక దామాషా ఏర్పరపబడినది. కాని విద్యార్థిభావారి యొక్కయు విశ్వవిద్యాలయమువారియొక్కయు ముచ్చట దీక్షుటకు ఆ దామాషాలకు మరల దామాషా ఏర్పరపబడినది. కాన నేవిద్యార్థి ఎంత సమర్థుడైన నీయాశయును తృప్తినిం దింపజాలకపోయెను.

మరియును అనుబంధపత్రము సామాన్యముగ విద్యార్థుల కంగరికినకలుగుచున్న బాధలనుతొలగించుట కుదారసానుక్రొ క భావముతోడనే ఏర్పరపబడినను అదిగూడ విద్యార్థుల కొక భారమేయైనది. అనుబంధ విద్యనభ్యసించు విద్యార్థులందరును గూడఅన్ని బోధనములనువిని అన్ని విషయముల నభ్యసించవలసి వచ్చినది. విధానప్రధానభావమున కీ ఏర్పాటు వెడత్రోవయైనది. ఇదివర కేయే విషయములలో విద్యార్థులబుక్కుతార్థత పడసిరో ఆయావిషయముల నన్నిటినిగూడ మరల వారభ్యసించవలసి వచ్చినది. విషయములలో వారికిబడెడు గుణము లందరి తోపాటు గ్రంథస్థములచేయుదును. కడపట జరుగు బహి రంగపరీక్షలో వచ్చు గుణములను (విద్యార్థి సమర్థతను నిర్ధారణ చేయుటకు) అదివర కతనికి పాత కాలలో వచ్చిన గుణములతో చేర్చుటలేదు. దేనియట్లునకు దానిని చేరు చేతగా చూచుచుండిరి. దామాషాలకు దామాషానిగ్గిరపరిచి గాననే చాలమంది విద్యార్థులు కృతకృత్యులు కాకాలక పోయిరి. కాననే అనుబంధ విద్యార్థులను (వి) కూటములోని విషయములనభ్యసించునట్లు నిర్వహించుట యప్రాజ్ఞతయగును. ఆంగ్లభాషను విచ్చిక విషయములనమాత్రమే అభ్యసించు నట్లు వారిని నిర్వహింప దగును. ఇది యంతయును బహిర్భాగ విషయము.

అంతర్భాగ విషయమున నుపాధ్యాయ సహజావగాళక నముతోనే ిట్లు చెప్పయన్నాను. పూర్వకాలముందు కాలిక పరీక్షలు రెండు మత్రమే యుండెను. ఇప్పుడు వార మూస క్రైయానిక సుజ్యానిక, పరీక్ష లేర్పరప బడినవి. రాత్రిం బ వట్లు పూర్తిగా పనిచేయు వలసి యున్న యుపాధ్యాయుల కీ పరీక్ష లధికముగ శ్రమకలిగించు చున్నవి. ఉపాధ్యాయుడు, యుగ విద్యార్థులకు బోధింప వలెను రాత్రిలో పరిష్కారత్రయముల పరీక్షించి గుణముల నిర్ణయనెను. కాన నుపాధ్యాయు డెంత యత్నాహవంతు డుగ నుండినను నిర్మాణిజ్యముగ నతనికి వహింప నలవిగాని భార మొసంగుచుండుటచే నవీర కాలానుగుణ్యముగ పనిచే యుటకు వలయువాని వెక్కిరింటి నలగరచుకొనుట కతనికి కాలము దొరకుటయే లేదు.

విశ్వాసమును పీచుచున్నార. పరిమత్ కార్యనిర్వాహకు లింక నైన తమ తటస్థభావమును విస్మరించి సమర్థులగు భాషాత్రయ విభాగములను వారు వీరక నభివృద్ధిలవారు ప్రార్థించి కళా కార్యమునకు వలయు శబ్దజాలమును ముమ్మందు చేయుటకొగ విరచించునట్లుచేసి, వాని నన్నింటిని పోగుచేసినయనంతరమొక ంభు సమకూర్చి యాశబ్దజాలమునందుపడుగురికి మేలుతోచిన వానిని రూఢిపదములగోనుండునట్లుచేసి ఒకచిన్న నిఘంటువును ముందుగ ప్రకటించి ఆంధ్రాలోకంబున కుపకారము చేసినవార లగుదురు గాక:-

అదియునుగాక ఇట్లునేక పరీక్షలు జరుగుట విద్యార్థులకు ప్ర ధానముగ భారముగానున్నది. గుణముల నొసంగుటకుగూర్చి విద్యార్థిభాషా పరీక్షల నొక వ్యాపకలేఖకు ప్రయోగించియున్నా రు. అందు నూచింపబడిన విధాన మిసుమంతయు సమంజ సముగాదు. వాగ్మూలకముగ విద్యార్థి యొ సంగు ను త్తరముల కే యుపాధ్యాయుడు ప్రాముఖ్యత నియ్యవలెనని అందు నూచింపబడినది. పూర్తిగా 40'మంది విద్యార్థులును తరగతిలోనున్నప్పు డీవిధానము సాధ్యముకానే కాదు. విషయమును బోధింప నియమితముగకాలమున విషయ మును నుబోధ్యముగునటుల బోధించుటకును కరిసములగు 40 ప్రశ్నలను వేయుటకునుగూడ నునే ధ్యాయము శక్తుడుకాజాల డు. ఉపాధ్యాయులకు విధింపబడిన ఈ కార్యములన్నిటిని కర్వర్తింపుట ఎంతకష్టమో ప్రధానోపాధ్యాయత్వ మంతకన్న సలిశముగు కష్టము కలిదిగా నున్నది. 1910 లో నేలిమద్రల విధానము ప్రారంభింపబడినది. దీంతో ప్రధానోపాధ్యాయునికి గల యదకాశక్తులతో చాలభాగము చెల్లిపోవుచున్నది. విద్యార్థిభావమునుగూర్చి యాతనికి కలస్వ ల్పముగు నత్సహాయ గూడనీరసభావమును కహించుచున్నది. రాజధానిలోని పాఠశాలలన్నియును సమానముగానే పని చేయుచున్నవి. ఇకపెక్కుదూర వార్షిక సంవారములలో పని బాగుగానేయున్నదని యభిప్రాయము నిచ్చుచున్నార. కాని కడపరిపరీక్షలు జరుపుకపుడు విద్యార్థి సమర్థుడని నడువుటకు అనేకదారులకు ద్రోహమున్నాగు. కాన దోషమెదట నన్నదో నిర్ధారణచేయుటకు విచారేపంద బోవుచున్నది. మొత్తమున విధానమంతయు నొకసమస్య యనదగును. కాన నీవిధానమునగల చిక్కులను తొలగించి దీనిని సామ్యముగన ఎల్లవారికి నుపయోగకరముగను చేయుటకు కొన్ని ఏర్పాటుల ను చేయవలసియున్నది." అని ఇట్లు వెంకటసుబ్బయ్యకు గా రుపన్యసించినపిమ్మట కొంతచర్చజరిగినది. ఈవిధానమున కలి గిన సారాంశములను నిరూపించి సంఘమువారికి సాధ్యమగు నంత త్వరలో నందించుట కొక సంఘము నేర్పరపవలెనని వీర రాఘవాచారిగారు నూచించిరి సభ చాలింపబడినది.

కస్తూరి

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సంధికి, బాలెంతరోగము ముల వాతములకు, చిన్నబిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారమున కన్న ప్రియమగుటచేతను, నవరస సుమయము లందునొరకుట దుస్తరము. మాడిపోయెందలి కస్తూరి యందితర పదార్థము లేయును జేర్చబడవు. ఇంతవరకు మాతాపురుండి కొనవ వారల కివిషయము తెలిసియున్నది. కొననివా గొకసారి పరీక్షించిన నిజము. తెలియగలదు. అట్లుచేయుటవలన కలితి కస్తూరిని గొని మోసపోయె. తులం 1-కి రూ. 30.0-0. అన్యతాంజనం డిపో, 7,తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

మదరాసు కార్పొరేషన్.

స్వేషలువర్కు డిపార్టుమెంటు

డ్రైనేజి సెక్షను.

సామానులకంట్రాక్టు

R. M. నె 2 రు - కలప.

మదరాసు కార్పొరేషన్ గావలసిన 4000 ఘన అడుగులు తెల్లమట్టిగాని యితర కలపగాని నస్లయి చేయుటకు పెట్టుకొనబడు తెండర్లు 1915 సంవత్సరము 28 ఆగస్టు సోమవారము మధ్యాహ్నము 12 గంటలవరకు, మదరాసు కార్పొరేషన్ ప్రసిడెంటువారు పట్టెదరు.

తొడరు కంట్రాక్టు అచ్చుఫారములు కావల సినవారు, మదరాసు కార్పొరేషన్ డివిన్యూఆఫ్ సరువారికి విన్నపము బంపుకొని జర1-కి రు. 2-0-0 ల వంతున చెల్లించినట్లయిన దొరకగలవు. ఈసొమ్ము తిరిగి యియ్యబడనేరదు. పైబేర్కొనబడినఅధికారి వద్ద ప్రతితెండరు దారును హామీగా రు 50/లు చెల్లించవలయును. అందుకుగాను తమకు నియ్య బడు రసీదను తెండరుతో జతపరచి పంపుకొన వలయును.

సేవయదసాక్కు మదరాసు } నే. డబ్లియు కేడర్
6 ఆగస్టు 1915 } స్వేషలు ఇంజనీయరు

ఆదివచ్చికాన లేక జన్మ

తూ 1 కే 3-40

వచ్చకూర్చును	తల	కులం 1-5	0-2-0
కుంకుమ పువ్వు	"	"	2-0-0
గోరొజము	"	"	6-8-0

అన్యతాంజనండిపో 100 ఫెరిరోడ్డు, బొంబాయి.

అన్యతాంజనండిపో, చెన్నపురి.

వాతావరణ సితి

1915 సం|| అగస్టు నెల 10-వ తేది.

ప్రదేశములు.	కడచిన 24 గంటలలో తల, వీడను ఉష్ణోగ్రత	వర్ష పాతము.				
		తల ఉష్ణోగ్రత	తల ఉష్ణోగ్రత	కడచిన 24 గంటలలో వర్షపాతము	తల ఉష్ణోగ్రత	తల ఉష్ణోగ్రత
గోపాలపురము	29.618	87.4	80.7	1.1	19.18	17.89
నాగేశ్వరము	29.64	89.7	78.9	...	23.95	13.17
కాకినాడ	29.676	91.7	79.0	0.6	19.64	13.64
బంగళు	29.638	95.6	83.2	...	16.70	14.13
గుంటూరు	...	97.2	82.0	0.2	12.00	...
నెల్లూరు	29.725	85.8	81.8	...	6.38	5.59
మద్రాసు	29.789	97.8	78.7	...	11.41	9.03
కడప	29.770	92.8	77.8	0.18	43.4	7.91
నాగపట్టణము	29.792	95.2	77.9	...	4.6	6.72
కొలంబూ	29.849	85.2	77.7	0.01	36.8	31.68
తిరుకంతపురము	29.888	93.8	74.7	0.42	44.9	34.65
కొచ్చిక్	29.89	84.8	74.7	0.20	35.40	72.86
కల్లికోట	29.849	84.1	75.9	0.74	35.9	83.78
మంగళూరు	29.842	84.7	77.2	0.88	14.47	30.72
బొంబాయి	29.698	85.8	78.4	0.10	57.8	48.03
మైదరావాడు	29.699	87.6	78.1	...	20.19	14.00
ఆనంతపురము	...	92.8	78.9	...	2.75	7.07
బళ్లారి	29.746	98.5	74.6	...	16.49	1.05
కర్నూలు	29.761	92.5	76.4	...	8.73	11.32
కడప	29.756	9.82	79.8	...	10.6	10.81
తెలంగాళు	29.84	82.5	65.6	...	16.70	13.96
కొడైకాట	22.755	66.2	58.7	0.18	18.20	21.04
ఉడికమండలము	22.982	66.2	54.0	0.08	34.97	21.65
కోయంబూరు	29.831	87.2	71.0	0.11	9.52	7.42
నెల్లూరు	29.753	92.1	76.4	...	17.73	13.68
నెలము	29.788	94.7	74.6	0.82	16.49	15.72
తిరుచనాపల్లి	29.736	98.1	77.7	...	8.87	8.45
పురుకోట	29.785	95.5	75.1	0.11	14.98	10.57
చుళుర	29.82	95.2	75.8	0.81	8.8	19.28
తిరునల్వేలి	...	...	...	...	8.87	5.40

వాతావరణమును ద్వారా వర్షపాతమును జూతముగా పోయి గానవడి అనున తగ్గియున్నది. అయితే క్రమక్రమముగా ఆది సూర్యుల సమానములైనవి. పడమటిగాలి అన్ని ప్రదేశములందు వాగుగా వీచుచున్నది. వాయువలను సామాన్యముగా వూరదువారికంటె అధికముగా వున్నది. ప్రస్తుతములందున్న శీత మాసముతోడనే బహుశా వాయువలవాదకము క్షగ్రమవును. ఈ ధృవమార్గముల వాయువలను దత్తమండలములలో దక్కను లోను తక్కువగను యితరస్థలములందు పోయిన వాయువు వున్నది. పగటివేళ శీతోష్ణస్థితిలక్షణములలో తక్కువ క్షిప్ర పరిచేతముల యందధికముగా వేపుచున్నది. చెన్నపురి సమద్రతీరపు పొంగిలి యందు 50 డిగ్రీల వరకు పోయినది. శీతోష్ణస్థితి రాత్రి వేళలందు తూర్పున మాద్రతము నందు దప్ప యితర స్థలములందు సామాన్యముగా వున్నది. అచ్చటమాత్రము 2 డిగ్రీ లధికముగా వున్నది. వన రాజధానిలో తేమ చాలావరకు తక్కువగ వున్నది. పడమటకు, ఉత్తరమునకు తక్కువ యితర స్థలములందు మబ్బు మూగుకొని వుండలేదు. పడమటి సముద్రతీర ప్రాంతముల మాత్రము వర్షము కొద్దిగ కురియుచున్నది. రాజధానిలో నను ములలో గూడిన గడ్డములు కురియుటకు పనికిరానివల కులముగా వున్నది.

ఆర్. ఎల్. జోన్న, వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు

స్థానిక వార్తలు

దీపముల వేళ: — నేడు రేపుకాయకాలము 7-1 గంటలకు దీపములు వెలిగింపబడును.

కాలమానస్థితి: — నిన్న శీతోష్ణస్థితి 93.2 మాత్రము అధిమోష్ణస్థితి 78.7 మాత్రము.

ఉష్ణతన్వాయస్థానము: — వ్యాకుమూర్తి ఓట్టు ఫీల్డు గారు నెలవుపాద వెల్లియున్నారు. అందుకు బహుగా నెర్పాటుజేయబడిన వ్యాకుమూర్తి ఫీల్డు గారు నిన్నటిరోజున పోలవేరి కి-క అప్పీలుకోర్టులో వ్యాకుమూర్తి సవాళి య్యగు గారిలో కూర్చొని విచారణను చేయుచున్నారు.

రాజాజీ రోజున ధర్మము. — 9 వ తారీఖు ను ధ్యాన్ము 2 గంటలకు చెప్పి పట్నం, ఆంగ్లవాడుక పీఠిలో నుండు ఒక గొప్పరత్నకుడగు హుసేన్ సాహెబు గారు 5000 మహమ్మదీయ శ్రీలకు బట్టిచ్చిరి. ఈ సాహెబు గారు ప్రతి సంతకం ఇట్లు బట్టిచ్చుచున్నారు. ఈ రోజు మధ్యాహ్నం వీర మహమ్మదీయులకు బుర్రీ (బట్టు) లియ్యబడును.

పడవ అట్టల భారత ఆయుర్వేదమహాసభ - బాట్టిటవున, ఆయుర్వేద కళాశాల హాల్ లో శనివారము సాయంకాలము ఈ మహాసభయొక్క ఆహ్వానము వారి మొదటిసభ జరిగెను. దివాక్ బహదూరు కె. కృష్ణ స్వామిరావు సి. వి. ఇ. గారు ఆగ్రా నవాధిపత్య మున హాజరయిరి. ఆచార్య కనకప్రసాదులు విచ్చేసియుండిరి ఆహ్వానములలో ఆనందరాజుగారిలో సహా 20 మంది చేరిరి. ప్రసిద్ధి కెక్కిన ఆనంద ఆయుర్వేద గురువారి వైద్యలతోను గొప్ప అభిమానములతోను కొర్కొర్యహసభ ఒకటి ఏర్పాటు జేయబడిది అందు ముఖ్యమైనవారు. దివాక్ బహదూరు. ఎం. ఆనందరాజు ఇయ్యగారు. దివాక్ బహదూరు. పి. పరాంజుళు గారును గారు. దివాక్ బహదూరు. సి. రాజరత్న మొదలియును. సి. వి. ఇ. గారు. పి. వి. కృష్ణస్వామిస్వామిగారు. హాజరయి. బి. యక్. శర్మగారు. హాజరయి. బాల్ములదేవ్ సాహెబుగారు. దివాక్ బహదూరు గోవిందరావు చతుర్భజరావుగారు, రావు సాహెబు సి. కె. కృష్ణస్వామిగారు: రావుసాహెబు, సి. రామానంద కెట్టియ్యగారు: లాడ్ గోవిందరావుగారు, గోకులరావు గోవిందరావుగారు: ముద్దిలాల్ ఆమిన్ముగారు: యస్. వి. రామసాయి మొదలియును గారు: పి. వి. కెట్టియ్యగారు: రావు. యస్. కంజుండరావుగారు: రావు. యక్. వెంకటసాయి స్వామిగారు: రావు. పి. రాజగోపాలు రావుగారు: రావు. సింగరత్న మొదలియును: హామీముస్మాక్ సాహెబుగారు: వి. మాసీలానాటి పిల్లగారు: సి. పి. రామసాయి ఆయ్యగారు: టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు: భాక్ బహదూరు, కుమార్ బాచప్ప సాహెబుగారు: ఎ. యస్. నూర్య నారాయణయ్యగారు: పి. వి. రామానంద కెట్టిగారు: కె. నూర్య నారాయణ రావుగారు: పి. నెల్లూరాజ మొదలియును గారు: సి. పి. కంజుగోపాలు కెట్టిగారు: గాన నుత్తుపిళ్లగారు పండిట్. భీమాచార్యుల వారు: దేవిపండిట్ కచ్చప్ప మొదలియును: వైద్యంరావు కృష్ణగారు: ఆయుర్వేద గ్రాంథ భారతశాస్త్రీగారు: వైద్యం వీరరాఘవాచారిగారు: పండిట్ సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రీగారు: వైద్యం ఎలిరాజుల సామెతుగారు: మహమ్మదు సమ్యక్ సా అబ్దులా సాహెబుగారు: కార్కర్యహసభ సేవించినవారితో సభ ముగిసెను.

శ్రీ గాయత్రి కేవలం బాలికా పాఠశాలవారి పక్షమున జూలై 10 న 41 వెంట్రాగియ్యగ వీధిలోనుండు పాఠశాలవారిలో 10 వేల మంగళవారం సాయంకాలం 6-45 గంటలకు రాత్రి ముగియరావుగారు అధ్యక్ష పట్టుముల సహాయముతో, కత్తగారు చికిత్సను గుంది ఉపద్య సింతురు.

వై. ఎమ్. సి. సి. గోపాలాని యొక్క కథనము. — ఈ కథనములో నిన్న సాయంకాలము ఆసోనియేషన్ క్రీడాభూమియందు "యస్టివ్ ఫూటుక్" పక్షమున "వివెక్ కాన్" ప్రయత్నములు జరిగెను. ఓల రావుగారు ఆకు చుండుట చూచుటకు వోద్యముగానుండెను. మొదట అర్ధ ఘంటా మస్టివ్" గాదు గోలులు చేసిరి. రెండవ అర్ధ ఘంటాలో ఏకక్షి - రుతు గోలులు చేయలేదు. కనుక "యస్టివ్" వారే ఆటగెలిచిరి.

యంగ్ మెర్చు ఇండియన్ ఆసోనియేషన్ వారికిని, వేలూరు పోలీసు ట్రైనింగుస్కూలు వారిని జరిగిన "హామీ మూచ్."

కడప కళాశాల సాయంకాలము వాస్తుకళాశాల క్రీడాభూమియందు వైజ్ఞేయ పక్షములవారికి ఒక స్వార్థపు మొరట జరిగెను. సభకలెక్టరు శ్రావణగారును, ఇతరు నలుగురు గొప్పఉద్యోగస్థులు వేలూరువారివైపున ఆడుచుండిరి. ఆరంభమునందు తుదవరకు ఇరుకక్షులు ముమ్మరముగా పోరుచుండ ఆటమామటకు మిక్కిలిరమ్యముగాను, జేరు. మొట్టమొదట వేలూరువారికి ఆట కొంచె మునకూలముగా నుండెను. కాని వారు గోలులు చేయలేకపోయిరి. ఇట్లుండ లక్ష్మణరావుశర్మ వేలూరువారియొక రెండుగోలులు చేసెను. విశ్రాంతి కాలాంతరముకూడ వేలూరువారు గోలు చేయకుండు ఎంతో ప్రయత్నముచేసిరి. కాని, శంకురుడును, వెంకటరామానజులును వారి ప్రయత్నముల విఫలములుచేయుచుండిరి. శ్రీధ్రముల్ కృష్ణస్వామి మరియొకగోలుకూడ వేలూరు వారియొడచేయ, ఆసోనియేషన్ వారే జయముకొందిరి.

ఇంటర్ కల్లీజియట్ క్రికెట్ మూచ్. — రాజధానికళాశాలవారికి, క్రైస్తవకళాశాలవారికి జరిగిన ఆట.

వైజ్ఞేయ కళాశాలవారికి శనివారము మధ్యాహ్నము రాజధానికళాశాల క్రీడాభూమియందె ఒక మచ్ జరిగెను. రాజధానికళాశాలవారు మొదట ప్రవేశించి, 6 వికెట్లును 266 పగులు చేసి మరలరి పీఠిలో రామస్వామి యా, ప్రాస్తున గోపాలరత్నమును చాల బాగుగానాడి క్రమముగా 100, 52, 84 పగులు చేసిరి.

విశ్రాంతి కాలాంతరము క్రైస్తవులు ప్రవేశించి మొత్తము 82 పగులు చేసిరి. కావున రాజధాని కళాశాల వారే పందిము గెలిచిరి.

వాస్తుకళాశాలకును పచ్చయప్ప కళాశాలకును జరిగిన ఆట.

శనివారము వైజ్ఞేయ కళాశాలవారు వాస్తుకళాశాల క్రీడాభూమియందు ఆడుచుండిరి వాస్తుకళాశాలవారు మొదట ప్రవేశించి 6 వికెట్లును 193 పగులు చేసిరి. వారిలో ఓట్టు వోగారు, వారిగనాడి 57 పగులు చేసిరి.

విశ్రాంతి కాలాంతరము పచ్చయప్పవారు ప్రవేశించి మొత్తము 110 పగులు చేసిరి. వాస్తుకళాశాలవైపున రాఘవారాచారి చాల సామర్థ్యముతో చెరుకుచేయుచు 41 పగులులకు 7 వికెట్లు తీసెను.

ఇట్లు వాస్తుకళాశాలవారు ఆటను గెలిచిరి. వైద్యకళాశాలకును, వ్యాకుకళాశాలకునుకూడ వైద్య కళాశాల క్రీడాభూమియందు ఒక మచ్ జరిగెను. దీనిలో వైద్యకళాశాలవారు ఆటను ధముగా గెలిచిరి.

ఇంటర్ కల్లీజియట్ టూర్నమెంటు పాదకంఠము క్రీడ వైద్యకళాశాలకును వైద్యపాఠశాలకు జరిగిన ఆట

నిన్న సాయంకాలము వైద్యకళాశాల క్రీడాభూమి యందు వైజ్ఞేయ పక్షములవారికి ఒక మచ్ జరిగెను. ఇరు పక్షములవారిను బహుశ్రద్ధతో ఆడుచుండ ఆటకు రమ్యముగా నుండెను.

ఆరంభమునందు కళాశాలవారికి ఆట ఆకుకూలముగా నుండెను కాని వారి ప్రయత్నములు విఫలములయిచి ఇంతే కాక పాఠశాలవారి వీరై ఒకగోతుకూడ చేసిరి.

విశ్రాంతి కాలాంతరము కళాశాలవారి ఎంతో ప్రయత్నము ఒకగోతుకూడెను కాని త్వరగా పాఠశాలవారు మరియొక గోతుకూడెని జయము కొందిరి.

క్రైస్తవ కళాశాలకును రాజధాని కళాశాలకు జరిగిన ఆట.

నిన్న సాయంకాలము రాజధాని కళాశాల క్రీడాభూమియందు పయిజ్ఞేయ కక్షులకు ఒక మచ్ జరిగెను ఆట మిక్కిలి నుండ్రముగా నుండెను. మామటకు వెక్కిరింపు చచ్చియుండిరి. రెండుపక్షములవారును చాల సామర్థ్యముతో నాడుచు చాలకాలము సరిసమానుగా నుండిరి. అయితే, విశ్రాంతికాలమునకు 5 నిమిషములుండ టెంపురెంట్ వార గారు రాజధాని కళాశాలయొడ ఒకగోతుచేసిరి. రెండవ అర్ధములలో వీరే మరియొకగోతు చేసిరి. రాజధానికళాశాల వారు ఒకగోలును చేయుటకు ఎంతో ప్రయత్నము కాచి చేయలేరైరి. కావున క్రైస్తవకళాశాలవారే జయముకొందిరి.

విరోధా మహా సంగ్రామము

ప్రాన్యరంగమున జర్మనులుతలపడి యోడింపబడుట.

ఇటు లీ వారు విజయము లై ముందు సకు వెళ్లుట.

రుమేనియావారు యుద్ధకారమున బదులుపుచ్చుకొనుట.

స్వీట్జర్లందు వారి తాట స్థలము నకు భంగము కేటకుట.

ఇంగ్లండు

నౌకానుట్టిడి.

రెండుయోడలను పంపింపుట.

లండను ఆగష్టు 9:—రాజకీయ రిపోర్టుయొడను మాం
లాండను స్వీడనువారియొడను ఒకకొట్టి ఆంధ్ర ప్రదేశ్
ముందివేసి. వారినులు సుగ్రహముగ నున్నాడు.

పడుటకురు దేశబాంధర హృదయములు అభి
తమున కిరుక్కులను నేకపక్షోన్ముఖములయి
యలరుటకురు ఆయాంధ్రమాతృత్వ క్తి ఆదేశమాత
స్వరూపము తోడ్పడంగాక యని ప్రాధింపు
చున్నాము.

ఆంధ్రనాథికి విరాళముల బంప నెంచుకొను
సోదరులు గుంటూరులో శ్రీముత కొండా వెంకట
ప్రయ్య బి. పి. బి. ఎల్. గాంకి పంపవచ్చును.

ఇటీవలనగా కడచిన మాసము 31వ తేదీని
నాంధ్రలోకమునకు నొకవిధముగా నిదర్శనప్రాయము
డైన యొకలక్ష్మీపుత్రుడు పరలోకప్రాప్తి చెందె
నని వ్రాయుటకు చింతిలుచున్నాము. కొవ్వూరి
బసినిరెడ్డిగారు జీవయాత్రను విక్రీలి సర్వసామా
న్యముగా ప్రారంభించిరి. వారికి పెద్దలు సేకరించి
పెట్టిన లక్షలుగాని వేలుగాని యుండులేదు. స్వకా
యకష్టమున దినబత్రేముగ నున్నారటకంటె వేరు
పాయముండినదిగాదు. ఇకవిద్యయన్ననో వారెను
గని విషయము. కాని దైవమువారికి మహోద్దండ
మగు ప్రతిభను మాత్ర మిచ్చియండెను వర్తక
వ్యాపారములయందు చొరవలిగించుకొని వీరు
క్రమక్రమముగా నాశాఖకు నాయకులైరి. విద్య
లేకుండియు విద్యకలవాడికంటె నెన్ని యోమడుగు
లెక్కునగావరదేశములతోముఖ్యముగా రంజూరు,
శింగపూరు, మొరేషనులతో వ్యాపారము నడువనా
రభించి సావత్తరమునకు ముప్పదిలక్షలకు వైబడి
వ్యాపారము జేయునంతటి స్థితికి నెక్కగల్గిరి. ఇంత
స్వయంసహాయ పటుత్వమును జూపిన రెడ్డిగారు
నిశ్చయముగా నాంధ్రదేశమునకు సంస్కరణీయు
లనిన వింతగాదు. వీరిని జూడ జోయినవారి కందర
కును వీరు తనపడినపట్లను నిరాటంకముగా శ్రుత
పరచుచు దేహమున నాకష్టములకు చిహ్నము
లుగానెలచిన కాయలను జూపుచుండువారట. కష్ట
మ సేయెకల ఫలము గలుగునని నిరూపించుటకు
నితకంటెను చేయవలసిన పనిలేదు. ఇట్టివారి
నిగర్వతయే వారియభివృద్ధికి కారణమటకుటకుల
కలవడితాము కష్టపడితిమని చెప్పుకొనుటకు సిగ్గు
పడుచు వృథాదంభముల నాశ్రయించు నిష్పటి
నవనాగరక యశావనులు గ్రహింపవలసి యున్నా
రు. బసినిరెడ్డిగారు ఇరువదియన శతాబ్దపు కన్ను
లకు మిరుమిట్లు గొలుపుధర్మము లొనర్చుకొన్న
తాము పడినపట్లవలెనే ఇతరులకును చాటుచు
ననుట నెరింగి విరివిగా నన్న దానములుచేసి కీర్తి
నందినారు. ప్రాచీనాధి ప్రాయముల పరుసను
దాతృత్వము నెఱిపి తృప్తిపందినారు. అదియు
నాంధ్రలోకము గమనింప దగియేయున్నది. వారి
దాతృత్వము సూతనధిక్కిని వారి సోదరుడు
చిన్నారెడ్డిగారిపుత్రు లగు చంద్రారెడ్డిగారి కలవడి

ట్రీస్టి, వైకొమాడియా అను నౌకలు
సింహ ఆగష్టు 9:—ట్రీస్టి అను నౌక ట్రీస్టికడను,
వైకొమాడియా అనునదిహంబర్గ్కడను నున్నరెండునౌకలవచ్చినవి.

ప్రాశ్న

స్వీడన్ దేశపు తాటస్థలములు.

స్టాక్ హోల్మ్ ఆగష్టు 9:—ప్రజలకు బంధిపెట్టుటకై గోధు
ములు, పిండిని గానుటకై వంతెనమునా రుపకాడింపింప వట్ట
మును పాన్ మెంటువా కొట్టకొనిరి.

ప్రెంచి ఖైదీలను బాధించుట.

లండను ఆగష్టు 9:—రెస్టోరేషన్ ఖైదీగా నున్న
యొక ఫ్రెంచివాడుప్రాచీన యుద్ధమునం దిట్లున్నది. ఫ్రెం
చివారి యధినివేళములలో నున్న జర్మనీవారి ఖైదులను బాధిం
పుచున్నారనియుండుటపరిశీలనముగ నున్నట్లునూ, విద్యా
వంతులగు ఫ్రెంచివారి నైపుణ్యముండినవారిని భూములం
దున్నస్థలములనుండి ద్వీపాంతరక్షిత్తులకలెనాచుచున్నాడు.

త్రివేనీరాటము.

పారిసు ఆగష్టు 9:—హ్యుటల్లికడను నౌకజీవద్దను
త్రివేనీరాటము జరిగెను. ఈ పోరాటములందు జర్మ
నీ వారివై బాటు పోడింపబడినది.

ఆగ్లోనునందలి కరగోళముద్ధమునందు ఫ్రెంచివారికి
యశములగు నున్నది.

వాగ్నినునందు లింగ్ కాఫ్మిడ జర్మనీవారు మరల
బడిరి. కాని విఫలమైరి. ఫ్రెంచివారు శత్రువులకు విశేష
నష్టములు గలిగించిరి.

రుష్యా

జర్మనీవారు రీగాను బట్ట మానుట.

లండను ఆగష్టు 9:—రెవకకు మరలి పోవుచున్న
రుష్యావారివై గలిసి వారు బ్రెస్లియావస్కూప్రాంతమున కేరక
మునుపే వారు పోరాడునట్లు చేయుటకు జర్మనీవారు మొ
దట నేర్పరుచుకొనిరి. కాని శత్రువులు రీగాను వట్టుకొను
ప్రయత్నమున విరుదుటచే నీప్రయత్నమునకు విచ్ఛేదము కలిగి
నని తేలుచున్నది. నానూరుకుండు రుష్యావారిస్థియర్యము
తో శత్రువుల నెదుర్చుటచే నీవిజయము కలిగెను. అని నెట్రో
గార్గునుండి వచ్చినతెలిపిన దెలియుచున్నది.

రుష్యావారి సైన్యము.

కోవ్నోకడ భీకరసంగ్రామము

లండను ఆగష్టు 8:—రుష్యావారు బహు మెల్లగను
సక్రమముగను రెవకకు బోవుచున్నారు రుష్యావారు రెవకకు
బోవంద మాద్రుకు సరికట్టుటకై జర్మనీవారు యెక్కడ తీవ్ర
ప్రయత్నమున చేయుదురో అచ్చతెల్ల నిష్టయులగు నైనితులు
వారి నిడుర్చుచున్నారు. రుష్యావారి సేనామాఖ్య పచ్చటచ్చట
గొంచెమువోటిచ్చెనుగాని యెన్నటికిని ఛేదంబడలేదు. కో
వ్నోప్రాంతములందు 400 బైదీలను మాత్రమేపట్టితిమని జర్మనీ
వారునుచున్నారు. ఇరువలన రుష్యావారి:లే ధయ్యముతో
పోరాడుచున్నదియే దెలియనగును. నీమెకొయొక్క పడమటి
గట్టుననున్న కోవ్నోయ్యదునకు సంబంధించిన ప్రథమరత్నక
స్థానములను జర్మనీవారుదాసి చురుకుబోర మొదలిడిరి గాని

యుండుట లోకమునకు చెలిసియేయున్నది కావున
మేము ప్రత్యేకించి వ్రాయ నవసరము లేదు.
స్వయం సహాయశక్తిని బసినిరెడ్డిగారిని ఆంధ్రసం
ఘ మనుకరించిననో మిక్కిలి యువయోగకిరము
కాగలదా. వారి పరలోకానాసముచే దుఃఖతులగు
వారి బంధువర్గమునకు విరాసానుభూతిని తెలియ
పరచుచున్నాము.

రుష్యావారి పెద్దఫిరంగులు వారిని చుట్టునుట్టెను. శత్రువుల
వై ఫిరంగు లింగను బ్రయోగింపు చున్నాము. జర్మనీ
వారు నిష్పాటు లగుటకేసి కోవ్నోకడను ఆసోవికన్కడను
జర్మనీవారికి విశేష నష్టము కలిగి యుండవలెను. నానూ
యొద్ద మంలిటి భీకర యుద్ధమీ సంగ్రామమునం దింకొ
కటి జరిగియుండెను. రుష్యావారిని సాహసముతో నెదుర్చు
చున్నారు. వీరు చూపుచున్న సాహసము జర్మనీవారు వీరిని
చుట్టి చుట్టుటకు జేయుచున్న ప్రయత్నములను వ్యర్థము జేయు
చున్నది. కోవ్నోబాద్విముక్తమునకు జర్మనీవారి ప్రైకులకును
మహాయుద్ధము జరుగుచున్నది. వార్సాకడ నింకను స్థితిగతు
లను మాత్రమేజని జర్మనువారే దెబ్బచున్నారు. రుష్యావారిం
కను ప్రాగానుండి ఫింగుల బ్రయోగించుచున్నారని దెబ్బ
చున్నారు. దక్షిణసూచులందు జరుగుచున్నయుద్ధము లెప్పటి
యట్లే యున్నది. కోవ్నోకడను నానూనదిమీదను నిష్పాటు
మహాకలహము జరుగుచున్నది.

విలేఖరుని కథ :

వార్సాకడ నెడతెగవంద రెండుదినములవరకు ఫిరం
గుల బ్రయోగింపుచుండిన జర్మనీవారినిట్లు కర్ణింపుచున్నాడు
జర్మనీవారి బలమునందంతటను ఫిరంగులొప్పు నొక
చో గూర్చుబడెను. ఫిరంగి ప్రయోగ తీవ్రము క్రమక్రమముగ
హెచ్చుచు. రెండవనాటిరాత్రి వర్ష వాతీకము. ఒవేయా వా
రుగాక ప్రయోగాను, వుల్లెంబర్గ్ వారును, సాక్సనీ వారును
దుర్గములపై బడుచుండిరి. ముంద్రోకలెదకులకడ కందరి
కంటెయుండిగ సాక్సనులుపోయిరి. సక్రమముగ రెవకకుబో
వుటకు వీలగునట్లు రుష్యావారు తమ యమిత సంఖ్యాగుల
వైస్యములతో మహావైక్రమమున గవలించిపోయిరి.
రుష్యావారు క్రమేణ రెవకకు బోయిరి. రుష్యావారు వా
ర్సాలో నేమియు నుండలేదని గ్రుర పడుచున్నది.
ప్రతివస్తువును దీసికొనిపోయెను. పాత్రసామానులను గమే
తము దీసికొనిపోయిరి.

ట్రేట్టుమాను పత్రిక.

వార్సాను రష్యకులు విడుచుట గూర్చిన వ్యాఖ్యానము
కలకత్తా ఆగష్టు 10:—ఈయుద్ధమునకు మొదలైన ట్రే
ట్టుమాను పత్రిక ముఖపాఠమున రష్యకులు వార్సాను విడు
చుటకుగూర్చి యాదిగుర రీతిని వ్యాఖ్య మొనర్చెను. జర్మనీవారి
సామర్థ్యము యుద్ధకాశములన న వారు పోరాడుదేశపు ము
చ్చిత్రము మాక్రమించు కొనిరి. అనిప్రపంచమంతయు తెలుసుట
నిశ్చయము. యుద్ధమున నడచించుచున్న జనరలు ఫ్రెంచ్ సర్
జాన్ ఫ్రెంచిగ్లాట్ తా మొనర్చుకల సక్రమముల తెలిసియుం
డును. కానిసాధారణులకు వారి గొంతమునకే గాక మిత్రియం
దలివారల గౌరవమునకు విపత్తుసంభవించునట్లుగా నానితో
లగించుటకై యుద్ధకార్యముల నడిపింపకుంటు యు
త తత్ప్రయత్నము చే చేయకుంట యు నిశ్చయ
తుకయియు, కనికరము పుట్టింపు సంకల్పముతోయవక్త
శత్రువులనెదిరించుట మానివేసి ఫ్రెంచి, ఆంగ్లేయుసేనానాయ
కులు శత్రువుల తొలిమిడములతో తృప్తిపొందుచుండిరి. ఆగ్లో
నిలో యుద్ధము జరిగిందయు, జర్మనీవారి నెదిరింప వారలకొంత
వరకు నష్టగించితిమియు, యీమొదలగు మనకు విరహచిత్త
మైన రిపోర్టును నాకు పంపుచున్నాడు. మిత్రమండలి
వారు తమకు కాపాడుకొనుటకంటె సధికమేమియు చేయలేదు
అను వ్యత్రాంతము మానహానికడకున్నది. గాని వార్సాను
రుష్యకులు కొలుపొపుట గౌరవహాని కలిగించునగాని ఆంత
కంటె సధికముకాదు. రుష్యకులు శత్రువులను మిక్కిలి పట్టు
దలతో నెదిరించిరి. వారల సామర్థ్యమును జర్మ్యకులు సహితము
జానియాడిరి" వ్యాఖ్యానము యిట్లు సమాప్తి నొందింపబడెను.
వైదిక విషయమును బట్టి రష్యను చరిత్రకేయు కాగ్ర్యము
లెగ్గయు సంభవింపలేదు. తన ఆచారముల బలములని ట్టి సమ
కామ్యుకొనుటకు వ్యర్థ కావలెనని రష్యాకు గుప్త్యముగ
తెలియును. ఈలోపున జర్మ్యకులు రష్యకుల నోడించిరి.
వీరుగ వెంబడి కుక్కలు పెద్దపెట్టుగవరదిన. అది యెంతమట్టునకు
కలకరమునందునో, అంతమట్టునకే జర్మనీవారు వార్సాను ఆక్ర
మించుకొనుట రుష్యకుల కలకరపరచెను. ఇట్లు జరుగుట
వలన గౌరవమునకు కలుగు లోపమును ప్రజలలో కలుగు ఆభి
ప్రాయవ్యాఖ్యలను సామాన్యములయే మనముబహుపురాతన
కోటల రక్షణముగల ప్రధానకరము లాంగిసోవుట యునునని
ఫలితమును నిరూపణచేయుటకు తగిన ఆశముకాదని మాత్రము
మేము నొక్క చెప్పుగలము. వెనుక రష్యావారికి ఇంతకంటె
అధికమగునట్లుయును కలిగెను. అయినను వారు జనముగాఁగ
గలిగిరి ప్రస్తుతమున సంభవించిన అంశములనాండి రుష్యావారికి
తమమరింతదృఢతయ్యెను. వారు కాలమువేది, తమశక్తి
చింతియు వినియోగపరచి యుద్ధములో జయమునుగొనుటకు నిశ్చయమును
బలపఱచి, మునుపటికంటె ఇట్టి యుద్ధములో గూడ జయ
మొందుచుమరి నిశ్చయముతో నున్నారు.

గుమ్మావారికి ముందుగుండుసామానులు.

లండను ఆగస్టు 9:— పెట్రోగ్రాడ్ - సాంక్రామిక్
కమ్యూనిస్టుల కేంద్రములకు సంబంధించిన సమాచారము
వారంతయు నొక మహాభయకరముగా ఉన్నందున సమాజీక
మైనది. ఈసభకు ప్రాధమ్యము ముఖ్యమంత్రిగారిచేతను
గవర్నర్ గారిచేతను సమర్థించబడినది. మేరీ గుమ్మావారి
లావాదేవీగారి ప్రతినిధులు. ఈసభకు సభ్యులు సామాన్య
వివిధభాగములనుండి వచ్చి ప్రతినిధులు సంభాషించిరి.

రస్యవారి యుద్ధనిశ్చయము.

లండను ఆగస్టు 9:— అరబ్బు కరీంపూర్ రస్య
వారు ఉరాలనుకు పోయినారు. రస్యలూ నొక్కవైపుకు
మిగిలియున్నను వారు పోయినారు. ఆ మాస్కోలో కోటి
కొలదిని రాజు బోస్నోయిగారు చెప్పిరి.

ఇటలీ

ఇటలీయారూ ముందుకు పోవుట.

లండను ఆగస్టు 9:— కోమి ఒకరివైకొకరాక స్మిక్ ముగ
పడుచు పోయెను. సబ్బువో టెటాలియావారికిని ఆస్తియు
వారికి నూడ సమయోచితముగ విశేషముగ నున్నది. టానెలు
జ్జిలాలో ఆల్బిస్టులూవైన యధృతచర్య యట్లొకటము
నందు కట్టించిరి. వాల్టెర్ మాంటెగ్నీ వైపున ఆరానోయను
నగరమును పర్యవేక్షించు నెక్స్ యెక్స్ జెల్లా కిభియనద
కందకములలోనన్న ఆస్తియవారివై వాస్తవికముగబడి వారు
దిగవిడిచిపోయిన బాంబులను నితరపదార్థములను వశపరచు
కొనిరి. ఆరానోయనే పర్యవేక్షించు గుండును. 10 వేల
యడుగుల యెత్తువరకు బోవునట్లు చర్చి
ప్రయోగించి యెక్స్ జెల్లా కీకాన్యమునకున్న ఆస్తియ
వారికి కందకముల నుండిదరిమి. కవోమందలి యటాలియా
వారు తమ ఫిరంగుల నాయత్తము జేసికొని నెక్స్ జెల్లాకము
గుండు కత్తులను వశపరచు గొట్టుచు ప్రముఖ యెక్స్
జెల్లా పర్యవేక్షకుల వరకు ఇటాలియావారు ముందుకువచ్చిరి.
ఇప్పుడు వారి సేనాముఖము మార్చి నేరో మొదలు బర్న
ప్రాంతములను వ్యాపించియున్నది. కాల్సోపీరథూములం
టిటాలియావారు తమ రక్షణస్థానముల వాపు జేరడందునట్లు
యె శక్తిగోటి ప్రయత్నింపుచున్నారు. వారి నేకపర్యాయము
టిటాలియావారివై బడుచున్నది. ముంద్ర తీవ్రల దళుల
టిటాలియావారి సేనాముఖమున కెదుట దెట్టుచున్నది.

ఇటాలియా ముఖమునకు జర్మనీవారు వచ్చుట.

అలచాబాదు ఆగస్టు 9:— పయోనీర్ పత్రికా లండను
ఒకటి యిట్లు తిలకింపుచున్నది. డెయిలీ టెలిగ్రాఫు
పత్రికకు కోమి విశేషములు చెప్పియున్నది. ఇప్పుడిటా
లియా వారిలో బోయినన్న ఆస్తియ వారి వైపున కందలి
వెంక భాగమునందు 4000 మంది జర్మనీవారున్నది. వీరి
వెంక క్యాబ్బులు ఇన్స్ బర్క్ లైటు. జర్మనీవారి ఫిరంగి
పటాలములలో 14 వ పటాలము నదిలి భాగ మొకటి పాడై
పోయినది. అది ఇండియా నేషనల్ ఆను
పత్రిక వ్రాసుచున్నది.

ఇటలీవారు ముందుకు వెళ్లుట.

లండను ఆగస్టు 9:— కదావలూను ఇటలీవారు
వెళ్లు కమ్యూనిస్టుల ఫిరంగులకు దీర్ఘమయినా వెళ్లునలోక
మార్గమున ముందుకు వెళ్లి కత్తులను వారవారి మార్చి నేరో
మొదలు బర్న ప్రాంతముల వరకును గల పరిశీలన నాకరించు
కొనిరి.

బెర్లినుము

బెర్లినులో సమ్మెగొట్టు.

లండను ఆగస్టు 9:— మాస్కో చార్లరాయిలలో
యల్లముల వెళుచున్నది. జర్మనీవారి గొడవ మేము పరిశీలన
మరి భాగముల పట్టుదతోనున్నారు. సమ్మెవాదను జర్మ
నీ వారు నుకొనుటతో గావించున్నారు.

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియాలో ఖనిజవ్యాపారము.

మెల్బోర్న్ ఆగస్టు 9:— ఖనిజవ్యాపారము విషయమున
ఈతరుమునా నెవ్రెబరు 8వ తేదీ లగాయరు ఒక యెక్
వెళ్లెదరి పాటించెదరు. అంతకుముందు ఖనిజవ్యాపార మంతయు
నీ యెక్ వేళ్లవారి జవపరచెను.

స్వీడను

పరాసువారి కామరప వార్తము.

లండను ఆగస్టు 9:— స్వీడన్ జేత్రువారు తాటస్యము
వదలెదరును వదలి యథార్థముకాదు. స్వీడనువారికిని గుమ్మా
వారికిని యెంతయు వైత్రీకలదు. ఆంధ్రైటనుకు దెలియు
చున్నది.

యుద్ధ సన్నద్ధులై యుండుట.

అలచాబాద్ ఆగస్టు 9:— 9-8-15 తేదీన లండనుండి
పయోనీర్ పత్రికకట్టు తిలకించుచున్నందున తెలియజేయబడెను.
స్వీడనువారు యుద్ధసన్నద్ధులై యుండిరి. కొందరు డాక్టర్లును
పరిచారములను పంపించినందు మెల్బోర్న్ వైద్యశాలకారి ఆస్తి
యానొరతనము వారడుగ గా అతమతాను ఆట్లుచేయుట స్వీ
డను ప్రభువుల ఆజ్ఞలకు వ్యతిరేకముగ నుండునని చెప్పి వారి
కోరికను, తోసిపుచ్చెను. స్వీడనుకు డాక్టర్లు పరిచారములను
వీడినందున కావలసి యుండునో చెప్పజాలమని కూడ
నతడు చెప్పెను.

టర్కీ

జనరలు మొటరు వెన్నరుగారు.

లండను ఆగస్టు 9:— పేరిస్—అనాకోగ్యుచే
వైపుమున మేజరు జనరలు మాంటర్ వెన్ టును గారు
విడిచిదరి డార్డ్ బుల్లో నన్న ఫ్రెంచి సేనానాయకు
లగు జనరలు బెన్యూడ్ గారు ప్రకటించిరి. వెన్ టును గారు
ప్రతిభు పటాలముల కధికారి. జులై నెల పొర్చుగో
మున పంపిన లేఖలో వెన్ టును గారి జనరల్ 56 ఇమాన్
హమ్మెను గారు పోడిరి.

జర్మనీవారి జలాంతర్గామి.

లండను ఆగస్టు 9:— జర్మనీవారి జలాంతర్గామి నొక
దాని టర్కీవారి డిప్రొయియాకటి గోడెను హర్న్ లోని కిడ్చీ
నది. ఈ జలాంతర్గామి అతి దీర్ఘదా సుండును. ప్రస్తుతము
యుద్ధమునకు పనికిరాదు. ఈ రీతిని ఏభయ్యునండి తిలకించార్
పంపబడెను.

రుమేనియా

రుమేనియావారు అప్పుదీయుట.

లండను ఆగస్టు 9:— ఒకటి పానులు నరల యుద్ధ
ముఖమున దీరుటకు రుమేనియా నుండికర్తమునా రాట్టి
కొనిరి.

జపాను

జపానులోని రాజ్యాగ వ్యవస్థ.

టోక్యో ఆగస్టు 9:— జూలై 30వ తేదీన గలిగిన
రాజ్యాగసంవిధిని మూలమునకాంటు ఒకమాగాను మాత్ర
ము ముఖ్యమంత్రిగారిచేతను. విశేషవ్యావహారిక, నాకా, అధిక
కమంత్రి తమ యుద్ధాగములకు రాజీనామా చేతురు.

అమెరికా

అర్జునామోడ యుద్ధద్రవము.

లండను ఆగస్టు 9:— కమంత్రిగామి ముంతగ డెజు
కయే అర్జునామోడపై గదిరి నని జర్మనీ నాకాధికారు
లొప్పుకొనుచున్నారని న్యాయాధ్యక్షులచే బ్రకటింపబడెను.

చెన్నపురి

పురుచ్చేరిలో అగ్నిప్రమాదము.

పురుచ్చేరి ఆగస్టు 9:— పురుచ్చేరి ముత్యాలపేటలో
నిన్నటిదినముననిన్న అంటుకొనెను. బట్టలనేమవారికి చెంది
యున్న 21 యంట్లు తలలబడివి. ప్రజలు నచ్చుటలేదు.
వెళ్లుచుగ్గుములు కాలిపోయినది. మొత్తం ప్రభువు 8000
యాపారులు.

పుణ్యక్షేత్ర పరిశీలక సంఘము.

మధుర ఆగస్టు 10:— ఈసంఘమువారు నిన్న రాత్రి
తిరునల్వేరికి వెళ్లిరి.

ప్రశాక్తులపై లండనువుకేను.

మధుర ఆగస్టు 10:— కేరళానెలలో ఒక బందిపోటు
కేసు రానున్నది. బెన్జీగోల్లో : చాంబుడినది. ఆకేసులో
అయ్యంపెరుమార్లు తేరళ్ళును మరొకందరును పాల్గొనుటగా

నుండిరి. వారునుగ్గురును మద్దాయిలలో ఇద్దరినెద్ద లంచములు
చ్చుకొనుటకు ప్రియమిందుని ఇప్పుడు వారిమాద కేసుచేయ
బడి డి. ఈ కేసు మధుర డిప్రొవేట్ మేజిస్ట్రేటుగారు విచా
రణ చేయుచున్నారు. పిర్యాదీల తరపున అర్జునసాక్షుల విచా
రణ (ఫీపు) జరిగినది. 19 వ తేదీకి వాయిదా వేయ బడినది.

మరణము

ఉదకమండలము ఆగస్టు 10:— పశ్చిమ భాగమునకు
పోలీసు డిప్రొవేట్ ఇ న పెక్ కరు జనరలు గా నన్న
సి డి. జి. కాన్యోకేసి. వి. ఇ. గారు నిన్న నే ఉదకమండల
మునకు వచ్చిరి. హరింగుల భవమున హరింగులగారి కలిసి
యగ నుండిరి. ఇటీవల వాయన కిర్యుబడిక రాజుగారి పతక
మును సి. వి. ఇ. లాంచమును ఆయన భరించి యుండక
దాయ: కొక ఛాయాపటమును తీయలెని నిల్లిబర్క్ గారు తల
చిరి. కాని దెవవిధానము జేరెనది. నిన్నను ఆయన సంపూర్ణ
కోగ్యరంతుడా కనబడెను. గాని నిన్న రాత్రి ఆస్తిక హృద్రో
గమువలన చనిపోయిరి.

రైలుబండ్లు దీకొనుట

విశాఖపట్టణము ఆగస్టు 9:— వాల్తేరకండి బయలుదేరిక
సరుకుల రైలుబండియును పార్శ్వతీపురమునుండినచ్చుచున్న సరు
కులును ప్రయాణికులును గూడగల మిశ్రమ రైలుబండియును.
అలమండలో కొట్టుకొనినది. కొన్ని బండ్లకు డక్కా తగిలినది.
ప్రయాణికులకు కొద్దిగా దెబ్బలు తగిలినది గాని ప్రమాద మేమి
యును జరుగలేదు. మిశ్రమ రైలు మెదటి దారిమాదకుండెను
మీట నొక్కొక సరుకుల బండి రౌవర చారి మీదికి వచ్చును.
అట్లు చేయ నందుననే ప్రమాదముకలిగినదా దెలియుచున్నది.
దారికి నిరోధము కలుగలేదు.

బొంబాయి.

స్టీముపై సామానులు కొనిపోవు

వర్తకసంఘమువారిపై దావా.
బొంబాయి ఆగస్టు 8:— స్టీముపై సామానులు కొని
పోవు వర్తకసంఘమువారి భాగస్వామి అంబుకోవారి పైని
లండనులో వ్యాపారముచే యున్న ఎక్స్లంగు అందు కంపెనీ
వారు దావాచేచ్చిరి. ఈదావాను వ్యాపారముగైగారు విచారించి
రి. అంటున్నట్లు టప్పుడు 11 పిల్లింగుల 6 వెన్నుల చొప్పున
100000 టప్పుల మేంకనీసున తీసుకొనిపోవుటకు ప్రితి
వాను వాడుబో నేగ్నాటుచేసుకొనిరి. ఈలోపున యుద్ధ
మారంభమయ్యెను. అందుచేత 2 వ నెవ్రెబరు తాగిఖుర తమ
ఖరారునామార్గము కాబడిన దు ప్రితి వాడులు వాడులకు
తిలకించార్ పంపిరి.

వ్యాపారముగైగారి తీరున నిట్లు వ్రాసుబడినది. "ఖరారు నా
మా వరకుల జరుపుటకు నీలలేక పోయినదా చెప్పటకు ప్రతి
వాడుల కరకాళములేదు. 5 వ ఆగస్టుతేదీన వెలువడిన దొర
తనమువారి ప్రకటనములో మేంకనీసును తీసికొని పోగూడెను.
అని స్పష్టముగ వ్రాసుబడి యుండలేదు. అందుచే ఆ
కాసనము ప్రితివాడులు తమ ఖరారునామము తప్పుటకు ఏద
మాయ నేరము. నీకష్టమును ఆప్తప్రికారును దొరతనమువారికి
కొన్ని ర స్తువుల సముద్రముపై పంపించబడజే యటకు
అధికారము నన్నది. గాని ఈస్తువుల వారివరకు
తెలిసియుండలేదు. మేంకనీసును మురుగును సామా
ను చేయుటలో నావేదకుల ఆ ప్రకటనమున వాడుడి: "మం
దుగుండు" "ప్రీతిదువస్తువును" "వాటిని తయారుచే యుటగా
వాడుడెను వస్తువు" అనుమాటలు వివిధార్థముల నొసరును.
అందుచే వాటిని స్పష్టముగ కించ వరలేదు. ఇట్టి
సంగతిని గ్రహించియే గన్నరు గారు 17-వ తేదీ ప్రకటనముగా
ఆయాస్తువుల వివరము తెలిసిరి అందుమేంకనీస్ చేర్చబడి
యుండెను. ఆగస్టు 10 వ నెవ్రెబరుగోకు విశేషముగ
మేంకనీస్ పంపబడికట్లు అధికారిగొత్త రలన తెలియ
వచ్చుచున్నది. ప్రతివాడును తమ ఖరారు నామము
తప్పిరి. వారులున్న మేమియు బాధగోయి యుండవచ్చును
అధికముగ జ్యేమేటిని గొనుటకై ఇట్టిదావా దాఖలు కాబడి
యుండవచ్చును. వాడులకొకప్పుడు కలిగినో విచారించుటకు
కొందర ఇంగ్లండునకు బాపుట కాజ్ఞయొగగ ప్రతివాంలు
ప్రాగ్గించవచ్చుముగై నిరాకరించెను. ద్యామేటిషయ
మైన సాక్ష్యమును విచారిత యాకేసుకుపాడిగించిరి.

పురపాక సంఘ సభ్యుని నియోజనము.

బొంబాయి ఆగస్టు 9:— క్రిరీకేషులయిన ఫెజాల్ భాయి
మహిరాలి ఖనోయగారిపాసి నేరహింతుల మెహరాలి ఖనోయ
గారు పురపాలక సంఘసభ్యులుగ నియమింపబడిరి దొర
తనమువారి నెడలో ప్రకటింపబడెను.

బొంబాయి పురపాలక సంఘము.

బొంబాయి ఆంధ్ర 9:— బొంబాయి పురపాలక సంఘ సమావేశమున ఏ క్రింది తీర్మానములు ఉన్నాయి. వాచాగ్రహణమునకు. కమ్యూనికేషన్ డివిజన్ యంగీకారమును సూచించిరి. "1957 సంవత్సరమున బొంబాయి మ్యూనిసిపాలిటీ అధికారము కార్యములు చేపట్టవలసిన సూచనలు" బొంబాయి పురపాలక సంఘమును మున్సిపాలిటీ, ఆంధ్ర నెలకొని ఉన్నప్పుడు గానుంచిన మ్యూనిసిపాలిటీ పరిపాలనను ఉన్నత దశలోనికి తెచ్చివేయు సర్. యెడోయింగ్ కె. సి. యెన్. ఐ. సి. ఐ. డి. గారు మ్యూనిసిపాలిటీ పురపాలక సంఘమును రెండు వరుసలుగా.

"ఈ తీర్మానము యొక్క ప్రతి నాకా చనియింపబడిన గారి జంటులకు పంపి వాస్తవమునకు సంఘము వారు తమ సామర్థ్యాన్ని నిర్వహించుట అని వారికి తెలియజేయుట.

సర్ డి. యెడోయింగ్ కె. సి. యెన్. ఐ. సి. ఐ. డి. గారు బొంబాయి మ్యూనిసిపాలిటీలో సూచించిరి. కామ్యూనికేషన్ డివిజన్ కాలము మిక్కిలి అత్యంతంగా ఉన్నందున బొంబాయి మ్యూనిసిపాలిటీ అధికారము లేకనే ఆంధ్ర నెలకొని సర్ డి. యెడోయింగ్ కె. సి. యెన్. ఐ. సి. ఐ. డి. గారికి చెప్పియుండెను వాచాగ్రహణము చేసిరి.

క్రిందటి వారమున కనబడని పాటలు చేరుట.

బొంబాయి ఆంధ్ర 1:— క్రిందటి వారమున రాకలవిన పాటలను ఆదివారమునాడు బొంబాయికి వచ్చినవి. ఇటులా అభ్యుదయమును సూచించుటకు లండనునుండి రాతల పాటలు వచ్చి చేసిరి.

ఒక కళాశాల విద్యార్థిని చౌర్య మారోపించుట.

బొంబాయి ఆంధ్ర 9:— కమలాబాయి గారు తన పోలికలను అనుసరించి ఇంకా ముందు సూచనలను నిగావించెను. ఆమె సోదరుడు యజ్ఞరాజున కిచ్చిరి ఆమె 76 పెద్ద కాసులు 160 రూపాయలు ఇచ్చెను. ఆమె ఆ సొమ్మును యజ్ఞరాజున కిచ్చిరి పట్టించిరి. ఆమె మొదటి భర్త చనిపోయెను. ఆమె ఈ సొమ్మును పట్టించిరి. కామ్యూనికేషన్ డివిజన్ అనునది కృష్ణ అను నదిని మరల పెండ్లియాడెను. ఆమెను దంపతులు బొంబాయిలోని పొంబాయి హి. మాధవలెలు విశేషముగా కాలము గడుపుచుండిరి. ఆమె అన్నగారు పోలీసువానికి తెలిపగా పోలీసు వారు ఆమెకు పట్టుకొని బామి ను మీద వదిలిరి. ఇంకా ముందు వారమున కమల వారు ముందుగా ఆమెను చౌర్యమున ఆమె పెండ్లియాడిన వారినే సహాయునిగా అరోపించెను. ఈ కేసును ముద్రాపాదాని మేజిస్ట్రేటు ఫార్మిట్ అరెస్టుగా విచారణచేసిరి.

భయపెట్టి సొమ్ము పుచ్చుకొనుట.

బొంబాయి ఆంధ్ర 10:— తమిళ ఆక్రమణకు నడచిరి చెప్పెను. భయపెట్టి తమ వద్దనున్న కొంత సొమ్మును తీసికొనిరి. కేసు బొంబాయి కోర్టులో చాళువు కావడెను. ఇటీవల ఇటీవల పెట్టుకున్న జాబు. కొన్ని కోట్ల క్రిందట ఒక బాణి సుమస్తా ఆత్మ హత్య చేసికొని చనిపోవుటను విచారణకు పంపుచుండెను. తాముకు తుంటులు గుంపుయొక్క చేష్టల విచారణయెట్టిగా పోలీసు వారు చేసిరి. మెజిస్ట్రేట్ రాజధాని రెండవ మేజిస్ట్రేటు గారు యెదుట పెట్టిరి. పుచ్చుకొనిన ఆస్తి 50 లక్షల విలువగలది. ఒక ఆంగ్లము, ఒక ముగ్గురు అయియున్నది. మెజిస్ట్రేట్ మెన్ లో అనునది ఫిర్యాదు. ఫిర్యాదులు తెలియజేసెను. ఇతడు తాఖిర్ వ్యాస్ వద్దనున్న ఒక సూతకంపెరిలో సుమస్తాగా ఉండెను. గతనెల 80 వ తేదీని రాత్రి 9 గంటలకు ఇతడు సాదావార్లు కోర్టులోనున్న సమీకా ఇండియా ప్రదర్శన కాల వద్దనుండెను. మొదటి ముద్దాయి ఇతనితో సంభాషణకు పోయెను.

కామిటీ పురపు 8 వ పిడిలోనున్న ఒక యంత్రమును కిరీతి రావలసినదని బలవంతము పెట్టెను. ఆ మేడలై నాక గదిలోకి వీరకపుర పెట్టిరి. అంత 1 వ ముద్దాయి కోర్టునై నితరకొర కెదురు చూచుచు నిలిచియుండిన తన ముగ్గురు సహకారులకు నైగలు చేసెను. తరువాత కొంత 1 వ ముద్దాయి ఫిర్యాదు ముందుండిన గదిలోకి వెళ్లెను. గదికి లోపలినుండి తాళము చేసెను. పిడిలోనుండి 2, 3, 4 ముద్దాయిలు కొంతకాలము గడచినంత మేడలై వచ్చి ముద్దాయి ఫిర్యాదియు ఉండిన గదిలోనుండి వెళ్లిరి. తమ పుత్రులు పెట్టెను. వీరు ముగ్గురు తాము పోలీసు వారము చేప్పిరి. తమలోకొకరిని "జమావార్" అని తక్కిన వారు పిలుచుచుండిరి. "బాబుని కొట్టుచుంటిని" అని ఫిర్యాది వై నేరము మోపిరి. నాలుగు రూపాయ లిచ్చినయెడల నిన్ను వదిలివేరును అని ఫిర్యాది వై చెప్పిరి. ఫిర్యాది సొమ్ము లేదని చెప్పగా ఆంగ్లమును ముగ్గురు యిచ్చి తమతమ వారతలతో నదిరి. ఫిర్యాదితో అట్లుయిచ్చి వేసెను. అందుచే నాని విడిచిపెట్టిరి. నైద్యకాలము ముగియించు ఉద్యోగముల తన స్నేహితు యొద్దకు ఫిర్యాది సొమ్ము జరిగిన వృత్తాంతము తెలియపరచెను. ఇతడు ఫిర్యాదిని దాటెను గారి వద్దకు తీసికొనిపోయెను. ఆయనకు ఈ సంగతి తెలిపడంబడెను. పోలీసు వారికి సంగతి తెలియజేయుడం దాటెను గారు సలహా యిచ్చిరి. ఈ భోగి వై ఇన్స్పెక్టరు సీక్రెటుగా, సబ్ ఇన్స్పెక్టరు అహమదాబాద్ వర్యావు కావించిరి. 4 ముద్దాయిలను అరెస్టుచేసిరి. కేసు విచారణ పోషించబడెను.

మరణము.

బొంబాయి ఆంధ్ర 11:— స్వామిగారు ఆర్. యన్. టి. లాటి అను నతడు జులై నెలలో బొంబాయిలో చనిపోయినట్లు తెలియజేసెను.

వింతభవనము.

బొంబాయి ఆంధ్ర 10:— భారీలోనున్న విలేజ్ బొంబాయి (కాకిరేవ) యిట్లుగా నెను. గురువారమునాడొక మహిళా పుత్రుని త్రీకి రోజులకు ఉదయించిరి. వీరిలో 2 మగవారు. తక్కినవారు స్త్రీలు. పిల్లల అవయవములు క్రమముగా పెరిగినవి. గతనెలకన్నమున యీ త్రీకి మూడులు కనెను. మూడు మాసములలోపున వారందరు చనిపోయిరి. ఇన్స్పెక్టరు పిల్లలందరినీ తీసికొని యున్నాడు.

బంగారము

వంగదేశపు గవర్నరుగారు

దక్కా ఆంధ్ర 8:— విల్లింగ్ యు మెమోరియల్ సమావేశ సందర్భమున క్రీస్తు గారు గూర్చి గాత్రోనాద కలకత్తాకు వెళ్లెను. ఆంధ్రము 11 వ తేదీ విడిచెను. 14 వ తేదీని తిరువత్తూరు.

బురిపోటు కేసులో తీర్పు.

బారిపో ఆంధ్ర 8:— బురిపోటు సలహాకు యిచ్చినవారు నేరము ఆపరానియ్యవలసిందిగా మోపెను. ఈ కేసులో కమిషనరు తీర్పుచేసిరి. 7 ముద్దాయిలను నేరస్థులని నిర్దాశించిరి. ఒక్కొక్కరికి 4 సంవత్సరముల కఠినకారాగృహవాసము విధించబడెను.

దిగువకట్ట తీర్పుపై అపేయ.

ఖుల్నా ఆంధ్ర 8:— ఆయుధ వాసము 19 (యఫ్) కేసుకు క్రింద నేరస్థులను మోర్పు నడి 100 రూపాయలు జరిమానా విధింపబడినది. ఖుల్నాలోని స్థానిక వాగ్దాద్ గాన్ వెస్ గారు జిల్లా జడ్జి గారి వద్ద కొలకా కాంపుగానే ఆస్తిలు చేయుచును.

వివాదపడిన చీనా వైచిరులు.

కాలిఫోర్నియా ఆంధ్ర 8:— కాలిఫోర్నియాలో వివాదపడిన చీనా వైచిరులను వారు కలుపుచున్న కలకత్తా పంపియింపబడు చీనా వైచిరులను వారు ఇటీవలి శాశ్వత ప్రతినిధి ప పి. కలకత్తాకుండి వీరిని చీనా వైచిరులను వారు వ్యయమునై పంపెదరు.

సరేశ చంద్రముకర్తి గారు తిరువత్తూరు పోయెను.

కలకత్తా ఆంధ్ర 9:— ఫిర్యాదులేని 23 వ కలకత్తా పోలీసు కాలిఫోర్నియా పంపియింపబడిన సరేశ చంద్రముకర్తి అనునట్లు యిన్స్పెక్టరు కార్మి వారికి స్నేహితుగా చనిపోయెను. అందు

చేత ఇండియానుండి గారు అరెస్టుచేయబడినందున కే యిదిగువ ఏర్పాటులు చేసిరి.

- (1) ఇతని భార్య, కుమారుడు, కుమార్తె వీరి పోషణమునకు నెల 1-కి 120 రూపాయలు, తీవ్ర కాలమునకు (2) కుమార్తె మువ్వరకు వివాహము చేయునంద వారి భర్త మృతిచేసిన యెడల ప్రతి కుమార్తె నెల 1-కి 25 రూపాయలు తీరము కొరకు ఒకరొకరు పెండ్లి అయిన వెంటనే ఈ రూపాయలు మృత్యు మరణమునకు. (3) కుమారునికి 21 సంవత్సరముల వయస్సు రాకపూర్వము తల్లి చనిపోయినయెడల అతని పోషణమును మిత్తము నెల 1 కి 25 రూపాయలు 21 సంవత్సరముల వై ఆరూపాయలు మృత్యు (4) సబ్ ఇన్స్పెక్టరు గారి భర్తకి యాదర్శము నెలకు 20 రూపాయలు. (5) విభవరాలకు ఇతని సహోదరికి నెలకు 45 రూపాయలు. ఈ మేరకు మున్నంత కాల మిత్తము. ఈ మేరకు లక్షలకు మించు చనిపోయినయెడల మై 45 రూపాయలు ఈ మేరకు లక్షలకు 5 గురు కిడ్నల బ్యాంక్ కి 9 రూపాయలు యొక్క పంచబడును. కుమార్తెల కయెడల వారు పెండ్లిచేసికొనిన వెన్నెను యిచ్చుట ఆపివేయబడును. కుమారునికి, 21 సంవత్సరముల వయస్సు వచ్చిన పిమ్మట ఆపివేయబడును. 6 ఇతని సహోదరుడు యాదర్శము నెల 1-కి 20 రూపాయలు దొరతమునా రిత్తు. (7) చనిపోయిన ఉద్యోగి (1) బరుట్ల తీర్పుల విషయమై 1030 రూపాయలు నిశ్చయించెను.

పనివాదము పరిశీలనలో వోల్గిని కొట్టుట.

కలకత్తా ఆంధ్ర 9:— కారుగరము గోనెనందుల యంత్ర కాలలో వాటి నను గారు అను పాపాత్ముడు నేరపనిని పరిశీలించు నువ్వోగిగా నుండెను. ఒక నాడు 5 గురు వాండ్లు పనికిరాతేను. అందుమీదట సర్దారవ్యాగా క్రొత్త వారి వారు ఆపకులలో నేర్పరచెను. పిమ్మట వారు వచ్చి ముస రావలసిన సొమ్మును దీర్చివేయలేని నిర్బంధించిరి. మీ రింకొక నాడు రెండవ ఆయన చెప్పగా వారు దొర్లకము నకు కిడ్నలకి. గల భా జరిగినది చాటివేసెను వారు కొట్టిరి. చెవిమీద చెప్పితిరిగి. ముద్దాయిల మీద కేసు చేయబడినది. వారకు పూరు సలుడివి నెలకు ఆఫీసు గారు చేసి వారిపై నేరస్థుల చేసిరి.

ఆయుధ వాసపు కేసు

కలకత్తా ఆంధ్ర 9:— హిరాలాలు విద్యార్థులు కోధా పరమనాయకును కేంద్రం నెలలో కోక భోజన వృత్తము నివసించుచుండిరి. ఆ వృత్తమును పోలీసు వారు సోదామాదగా పూర్తిగా దట్టించుడికి విస్తారానికి కలుపబడినది. హిరాలాలును కోధాను మి ఇద్దరిని పట్టుకొనిరి. ప్రధాన రాజధాని మేజిస్ట్రేటు గారు రాకేసుకు విచారణచేసి ఇద్దరిని విడుదలచేసి హిరాలాలునును కోధానును రెండేసి సంవత్సరములు కిడ్నలకి విధించిరి. వీరెద్దరు మోక్షార్థము అపేయ చేసిరి. హిరాలాలును 14 సంవత్సరముల బాండ్ల వ్యాధి వారి చెప్పగా మోక్షార్థము వారు అపేయనగిరించి అరెస్టు జరిగినది విడుదలచేసిరి కోధా అపేయ ప్రాసించిరి. ఈ కేసును మోక్షార్థము వ్యాధి మూర్తులు చావును చాలమునే గార్లు విరి.

దర్శనము మహారాజాగారి విరాళము.

సింలా ఆంధ్ర 9:— మెసపాలామియాలో నున్న కోగుల యువరాజ్ గారు ఒక మోటారు లాంచి కొనుటకు నెంట్లును అయ్యులెక్కు నిధికి దర్శనము మహారాజాగారు రూ 7500 లను ఇచ్చిరి.

ధనాపహరణము.

కలకత్తా ఆంధ్ర 9:— బర్మ కంపెనీ వారి 'సో ఫార్ మె' మేస్ట్రీగా ఉండిన ఏ. సి. వీలరు అను పాపాత్ముడు 51000 రూపాయలను హుంబెని వారు కేసు చేసిరి. హుంబెని నెలకు మేజిస్ట్రేటు గారు రెండుకి నమరు చేయుచుంది. 19 వ తేదీ విచారణ జరుగును.

సింగపురము

మరణము

నాగపూరు ఆంధ్ర 10:— మేజరు బిల్లేయగారు ఆరూపాయలకు ప్రాప్తునుండి కనివారమునాడు తెలియజేసెను. ఈయన మధ్యపరగకాలలో నేనిటి ఇంజనీయరుగా పనిచేసి వీరు సామర్థ్యముతో తమ పనినెట్లు నిర్వహించుచుండెడి వారిని ప్రశంసించెను.

పంజాబు

రాధినదివద్ద హత.

లాహోరు ఆగస్టు 9:—నై హత్యను గూర్చి కొత్త కొత్త సంగతులు తెలిసి వచ్చుచున్నవి. చచ్చిన యామె పేరు సాంబీకాను అది నిర్దోషణ చేయబడినది ఈమెకు పెండ్లిచేయుట కొందరికి ఇష్టముగ నుండెను. కాన వీరి యేర్పాటుల ప్రకారము విధవామందిరమువారి నిధానములు లాహోరులోనున్న ధనికుడుగు దేవిదత్త ఆశావాని కిమెను వివాహమేసిరి. కొందరిని ఆరెట్టుచేసిరి. అందులో నున్నదత్త అను వాడొకడుండెను. వీడొక సేవకుడు. చనిపోయిన ఆమెకు వివాహమునైన కొందరిలో నే నొకడనని ఇతడు చెప్పెనని తెలియవచ్చింది. ఈమెబట్టల కొన్నిటి నతడు గుర్తుపట్టి గలిగెను. తానే వానిని బట్టలు చూచుచేయు స్థలమున పంపితిని ఇతడు చెప్పెను.

ఆరోజు మధ్యాహ్నమున సాంబీకానుకు రెయిల్వే స్టేషనువద్ద తాను జూచితిని ఇతడు చెప్పెను. ఈమెకు తానే రాధినది వద్దకు బండిపై తీసికొని పోతినియు, తానుచటికి పోవుసరికి కనచీకటి అయ్యెననియు పోతినువారి కతడు తెలియ జేసెను. ఇంతేగాక ఆమె ఆచటనున్న దుకాణములపై కొంత విచారిని కొనుక్కొని చేరువనున్న నోటానికి పోయెననియు కూడ తెలియ జేసెను. ఈనోటాలోనే యామెకునకకపడెను. ఈకేసునుండి చుట్టుకట్టవారందరు అతిఆత్రుతతో నున్నారు. కొందరు ప్రసిద్ధులగు భాగ్యతీయులు, అచటివాసస్థులు గూడ నీ కేసులో కలియవచ్చునని చెప్పుకొనుచున్నారు.

రాయబహదూరు రామచరణదాసుగారు

జైచిన్ కేసు

లాహోరు ఆగస్టు 9:—మీరు రు 9000 ల నొక సంకేత స్థలమున సంవత్సరము తేవున్న మిమ్ములను మీకుటుంబమును చంపెదము! అని వ్రాయబడిన. ఆ లేఖ రామచరణదాసుగారికి చేరినది. ఈయన లాహోరులో కొట్టికొట్టెను. పంజాబులోననభిమానముగ నభ్యుదయించెను. ఆలేఖచూచుకొని ఆయన రత్నములను అతడు తన నాసంకేత స్థలమునకు పంపిరి. 4000ల కతడు దానిని గుర్తింప గలిగెను. అచట నోటామాలియును గులాం హుక్మేను నతడుండెను. అతనిమీద కేసు చేయబడినది. ఈమద్దాయియే ఈలేఖను వ్రాసెనని నాకనమానము కలదని కోర్టులో రత్నములను చెప్పెను. అతనిపేరును చిరునామాను వ్రాయునట్లు వారతని నిర్దేశించిరి. మద్దాయిని కట్టుకొనుటకు చేయబడిన ఆన్వేషణమునుగూర్చి ఆపరాధ ఆన్వేషణ శాఖలోని సూపరింటెండెంటు ఖాను సాహేబు అబ్దుల్ హక్కింగారు చెప్పిరి. మద్దాయిని దస్తూకి ఆయనకు నకలును పెట్టుకొనిరి. దస్తూకిని రెండును పోయెను. దస్తూకిని పరిశీలించిన డిప్యూటీ మాజరింటెండెంటు బ్రూయిస్టరుగారు పిమ్మట సాక్ష్య మిచ్చెదరు. ఈకేసు 25-వ తేదికి వాయిదా జేయబడినది.

సిన్హా

తపాలశాఖ తంతివార్తల శాఖ

ఉద్యోగములు

సిన్హా ఆగస్టు 9:—సెలవుమీదనున్న తంతివార్త శాఖలోని ఉద్యోగి ఇంజనీరు వైయసుగారు 10 వ తేది నాటికి సిన్హాకువచ్చెదరు. సెలవుమీదనున్న ధామగుగారు రాగానే స్టేషనుగారు ప్రత్యేకముగా డిక్టేటరుగా వచ్చెదరు. మెడికల్ డిప్యూటీ రిఫర్మరు మరీయుకపనికి వచ్చెదరు. సంయుక్త పరగణాల పోస్టుమాన్యు జరలు హనుగారు సెలవుమీదవెళ్లి తరువాత వెళ్లకవుచ్చుకొందురు. స్కూలరానుగారు 9వ గ్రేడు పోస్టుమాన్ జరలుగాను టర్నింగరుగారు 4వ గ్రేడు పోస్టుమాన్ జరలుగాను పనిచేయుదురు. 5వ గ్రేడుకు మాక్స్ వెలుగారు సెలవుమీద వెళ్లకందన రాజగుగారు 9వ గ్రేడు పోస్టుమాన్ జరలుగా పనిచేయుచున్నారు.

మాతృత్వ సుబేదారుల భార్యలకు పెన్షనులు

లాహోరు ఆగస్టు 9:—8 వ రాజపుత్ర పటాలములో ముఖ్యమంత్రి మాతృత్వ సుబేదారుల భార్యలకు ఖాను సెలకు ఏబిడీ రూపాయల పెన్షనును చెరి 1200 రూపాయలు ప్రాబుర్యతీయుడు ఇన్స్పెక్టరుగారి పేరిటను విల్లేఖు వ్రాసెను.

ఒక మరణము.

సిన్హా ఆగస్టు 9:—చిటి గాంగులో కష్టములకు గురైన నందీన డబ్బూరు. వి. కే. చోవ్వగారికి జబ్బుచేసినందున క్రిందటి శిక్షకాల ప్రారంభములో సెలవు వుచ్చుకొనిరి. ఇటీవల ఈయన జమీందారు ప్రాన్సులో యుద్ధరంగమున హతుడయ్యెను. ఇన్స్పెక్టరుగారు చనిపోయినది లుగాళా కొరతనువారు ప్రకటించిరి.

పసుపోషణమును గూర్చి

వ్యవసాయక సంఘము వారుచర్చించుట
సిన్హా ఆగస్టు 9:—తక్కిన విషయములతో పాటు పసుపోషణ విషయమును గూడ వ్యవసాయక సంఘము వారు చర్చించి ఇండియా దొరగము వారికి తెలిపెదరు.

అండమాను దీవుల వ్యవసాయ శాఖ.

ఒక డిప్యూటీ డైరెక్టరును నియమించుట.
సిన్హా ఆగస్టు 9:—అండమాన్ దీవులలో వ్యవసాయాభివృద్ధి కలిగించుటకు దొరతనమువారు నిశ్చయించిరి. అచట వ్యవసాయశాఖ కొక డిప్యూటీ డైరెక్టరును నియమించుటకు ఇండియా మంత్రి గారునుతలించిరి.

ఇండియాదొరతనమువారు రాగోచించుచున్న

నీటిపారుదల విధానము.

సిన్హా ఆగస్టు 9:—ఇండియా దొరతనమువారు 4 విధానములలోచించుచున్నారు. భారత్వారు బిక్ నీరుసంపాదములవారి కోశాలోచించి పంజాబు దొరతనమువారు సట్లెజనది కాల్యాల విషయమున పనిచేయుచున్నారు. 5వ గ్రేడ్ గ్రామీణులగారి తీర్మానమును ఇండియాదొరతనమువారు స్థిరపరచినవిట్లు కావేరి నది కాల్యాలవిషయమునగూడ స్థిరవిధాన మేల్పడును. సర్దా నదివిషయముగూడ త్వరలో నాలోచింపబడును. నుకూలరు విషయముగూడ బొంబాయి ఇంజనీరులు మరల పరిశీలించుచున్నారు. త్వరలో ఇండియాదొరతనమువారికి నిశ్చితమాచరణ చేరగలవు. పంజాబులోని మూడు నదులపని ముగిసినపిమ్మట యుద్ధనీరులయిబ్బంది కొంత తగ్గినవిట్లు ఇండియాదొరతనమువారు విధానములకు ధనసహాయము చేయగలుగుదురు. ఇండియాదొరతనమువారును ఇండియామంత్రిగారును వీరి పరిశీలించుట కొంతకాలము పట్టుకలదు. ఎటులైనను నీటిపారుదలవిషయమున మాంద్యముండదు. మాతనసభ్యులగు హిలు గారు ఈవిషయమున చాలాశ్రద్ధాదీనకే వహించియున్నారు.

గోధుమలధరలు.

సిన్హా ఆగస్టు 9:—గోధుమల ధరలేమియు తగ్గినట్లు లేదు. లాహోరులో రు 1-0-0 కి 9 1/2 కేర్ర.

న్యాయవాదుల శాసనము.

సిన్హా ఆగస్టు 9:—న్యాయవాదుల శాసనమును సమగ్రముటకు ఇండియాదొరతనమువారు యత్నపించిరి. ఈవిషయమిప్పుడు ఇండియామంత్రిగారి యాలోచనలో నున్నది.

సింధుదేశముందలి హైదరాబాద్పురపాలక

సంఘము.

బొంబాయి ఆగస్టు 10:—సింధుదేశములోని హైదరాబాద్ పురపాలకసంఘమువారు తమకార్యముల ననుసూయగా నిర్వహించుట లేదనియును కొంతకాలము వరకును వీరిని తగ్గించవలయుననియును స్థానికాధికారులు వారిపై మోపిన నిందను ఖండించుచు బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక ద్వారా వ్యాసమును వ్రాసిరి. పాలకసంఘమువారు చేసిన పేరములు మహాప్రమాదకరములుగావు స్థానికాధికారులు పాలకసంఘువారి కనుమానము కలిగించుట కిటుల తొందరగా వ్రాసిరి. వారి మాటలనుబట్టి బొంబాయి దొరతనమువారు వెంటనే ఆట్టి యుత్తరువుల నొసంగినచో మాతనముగ తలపెట్టుచున్న స్థానిక స్వపరిపాలనమునకు చాల నష్టమును కలిగించిన వారగుదురు గాన వారిట్టి విషయములలో తమయధికారమును నిదానముతో నుపయోగింప వలయుండును. వారిపై నాలోపింపబడిన నేరములలో మేము గమనించినంతవరక క్రింది తొందరకు కారణము లేవైయు కనబడవు. కాన నీ సగర పరిపాలనమును ప్రజల హాధీనమును: డి లోగించి అధికారుల పరమచేయుట సముచితముగాదు బొంబాయిదొరతనమువారికి సంకల్ప స్థిరముగా నుండునచో వాగ్ధాక ప్రత్యేక సంఘము నేర్పరచి పాలక సంఘము వారికిని స్థానికాధికారులకును గల వివాదమున సారాంశములను స్థిరపరచుట నట్లు నియమించుటకర్తవ్య మని నూచించుచున్నారు.

గెడలు

(1) బల్లోజిల్లాలో వుండు ఆహోనిట్టుముకు కడచిన (ఆగస్టు 8-వ తారీఖున శ్రీగవర్మరుగారును, సంఘమువారును.) భగవాన్ దాసు హరిజీత్ గారిని, తుంగనాగప్పగారిని మరల పెన్షను మేజిస్ట్రేటులుగా యేర్పాటు జేసిరి.

(2) కృష్ణాలో మెదటితరగతి మేజిస్ట్రేటుగా హ్యూమెగిన్ ముద్దుగారికి సామూల నాజూలములు ఇంగ్లీషు భాషలో దీసుకొనుటకు ఆగస్టు 5 తారీఖున వుత్తరువిచ్చిరి. ఇవరకు చెన్నపురిలో రాజధాని మేజిస్ట్రేటు (ఇది గౌర వోద్యోగము) గ వుండి. యక్. పట్టాభిరామా రావు గారు తన వుద్యోగము:కు రాజీనామా యిచ్చినందునల్ల శ్రీ గవర్మరుగారును, సంఘమువారును వీరికిచ్చిన అధికారమును రద్దుపరిచిరి.

Undue Restraint

Complaint by Rai Bahadur Ram Saran Das.

LAHORE, August 9. Mr. Oneill Shaw continued to-day hearing prosecution evidence against Ghulam Hussain, a Mali. charged with putting the Hon'ble Rai Bahadur Ram Saran Das, Member, Punjab Legislative Council and millionaire to Lahore in fear of death with view to extortion. Facts are briefly that letter was received by Rai Bahadur directing him to place Rs 9,000 in a certain spot or he and his family would be killed. Ram Saran Das sent his man Ratan Chand to the spot which it took him four hours to find. He met the accused near by who pointed out the place. In Court, Ratan Chand said he suspected the accused was the writer of the letter and eventually persuaded him to write his name and address. Khan Sahib Abdul Hakim Deputy Superintendent, C. I. D. described the investigations leading to the accused's arrest. He also had obtained a specimen of the accused's handwriting. This and the specimen given to Ratan Chand were submitted to the Deputy Superintendent Brewster, C. I. D., Calcutta, who considered they were written by the same hand. Mr. Brewster will give evidence later. After other formal evidence had been recorded the case was adjourned till the 25 instant.

SOUTH INDIA.

Serious Fire at Pondicherry.

PONDICHERRY, August 9. Serious fire broke out yesterday at Muthialpet, Pondicherry. Twenty-one houses were burnt down all belonging to weavers. There was no loss of life. Many looms have been destroyed. Total loss is estimated at 3,000.

A Railway Accident.

VIZAGAPATAM, August 9. This morning the Goods' train from Waltair ran into the Mixed train from Parvatipur at Alamanda, a small station on the Bengal Nagpur Railway. Some rolling stock of both trains was damaged. Fortunately passengers in the Parvatipur train escaped with slight injuries. The accident is said to have been due to the non-changing of the point which enables the Goods train running over the second line as the Mixed was standing on one line. Traffic was not blocked.

The Pilgrim Committee.

MADURA, August, 10. The Pilgrim Committee left for Tinnevely last night

Case of Bribery Against Jurors.

MADURA, August 10. Aiyamperumal Thevan and two others, jurors in a dacoity case tried before the Sessions Court of Ramnad in February last, stand charged before the Deputy Magistrate, Madura, with the offence under section 161 of the Indian Penal Code of attempting to get bribes from two of the accused in that case. Six prosecution witnesses have been examined in chief. The case is posted to the 19th instant for further hearing.

OBITUARY.

OOTACAMUND August 9. I regret to record the sudden death last night of Mr. C. D. J. Carmichael, C. I. E. Deputy-Inspector General of Police, Western Range. Mr. Carmichael arrived at Ootacamund only yesterday and was a guest of Mr Handcock at Harrington Lodge. He was to have been photographed by Mr. Willie Burketo-day with the King's Police medal and the Insignia of the C. I. E., but it was not to be. He seemed to be in the best of health yesterday, but he expired suddenly during the night of heart failure. Much sympathy is felt for Mrs. Carmichael.

NAGPUR, August 10. News was received on Saturday from France of Major Oldham's death. Major Oldham R. E. was Sanitary Engineer of the Central Provinces and was well-known to be a capable officer.

SIMLA, August 9. News has been received from the Bengal Government of the death of Mr. W. I. K. Howard. Collector of Cusfoms, Chittagong. The deceased went on leave in the beginning of last cold weather in bad health. He also lost his son at the front in France.

BOMBAY, August 10. Death is reported at Zanzibar of Mr. R. N. Talati, a prominent Parsi resident of the place in July.

SHORT TELEGRAMS.

CALCUTTA, August, 9. KALIMPONG 8th August:—Mr. Choo acting Chinese Amban at Lhassam, has sent up an agent here to escort the stranded Chinese ex-soldiers and their families to Calcutta. From there they will be sent to China at the expense of the Peking Government.

THE GREAT WAR.

German Attacks Repulsed in the West.

SUCCESSFUL PROGRESS OF THE ITALIANS.

Rumania's New War Loan

SWEDISH NEUTRALITY ASSURED

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN

The "Blockade"

Two Steamers and one Trawler Sunk

LONDON, August 9.

The British Steamer "Ravel," the Swedish Steamer "Malmalund" and the trawler "Ocean Queen" have been sunk. The crews were saved.

The Orduna Affair.

LONDON, August 9.

A Despatch published in New York says that the German Admiralty confirms that the submarine attacked the liner Orduna without warning.

FRANCE.

General Hunter-Weston.

Leaves on Account of Illness

LONDON, August 9.

PARIS.—General Baidoud, the temporary French Commander in the Dardanelles, has issued an order stating that Major-General Hunter-Weston, Commanding the British Corps, has been compelled to leave owing to illness. General Sir Ian Hamilton, in a despatch sent at the beginning of July, highly praised General Hunter-Weston.

Wheat for Civilians.

The Bill Passed

PARIS, August 9.

The Chamber has passed Government bill for the purchase of wheat and flour for the provisioning of the civil population.

Violent Fighting at Souchez.

LONDON, August 7.

PARIS.—Violent fighting took place at Souchez and Neuville in which the German attacks were completely defeated.

Grenade battle in Argonne continues the French having the advantage. The Germans in Vosges delivered another attack against Lingkeopt which however completely failed. French curtain of fire inflicted considerable losses on the enemy.

RUSSIA.

MAGNIFICENT RUSSIAN RESISTANCE.

Enormous German Losses at Kovno.

Intense and Bloody Battle.

LONDON, August 8.

The Russian retreat is very slow but very orderly. The most desperate thrusts of the Germans to cut off the Russian retreat are invariably met by a wall of steel, which has also wonderful elasticity. Here and there it has been slightly dented, but it never breaks. The Germans claim in the Kovno region only four hundred prisoners, which shows clearly how magnificently the Russians are fighting. The Germans approached the first line positions of the fortress of Kovno on the west bank of the Niemen and started an animated attack, but were caught by the Russian heavy batteries. The bombardment of the enemy continues. The German losses here and at Ossowiec must be tremendous, especially as their efforts are quite abortive.

The battle of the Narew has been perhaps the most intense and bloody local battle of the war. The Russians are resisting marvellously, their gallantry against heavy guns being the whole German plan for envelopment. A titanic duel is proceeding between the German siege troops and Novo-Georgievsk. The Germans say the situation before Warsaw itself is unchanged. They say that the Russians continue bombardment from Praga. The battle in the southern area is almost stationary. The storm centres are now Kovno and the River Narew.

A Correspondent's Story of the Fighting

A German war correspondent describes the Germans for two days continually bombarding Warsaw. The artillery of the whole German army was concentrated in a small space, the fury of gun fire growing ever more intense and reaching its maximum on the second night. Besides the Bavarians there were Prussians, Wurttembergers and Saxons storming the fortresses, the Saxons first reaching the entanglements. The Russians with their numbers sustained a heroic defence which permitted the retreat to be carried out splendidly. The Russians went back very gradually. It is fully confirmed that they only left Warsaw an empty shell. The dismantling was complete, even household utensils of any value being removed.

Munitions for Russia.

Congress of Organising Committees.

LONDON, August 9.

PETROGRAD.—M. Gut hkoft, ex-President of the Duma who has been styled the Russian Lloyd George, presided

on Saturday at a Congress of committees which are organising an industry for military purposes. Speeches were made at the Congress by representatives of all parts of the Empire.

Russia's Determination.

To Fight to the last Man.

LONDON, August 9.

M. Riabouchinsky, a Moscow millionaire, has said that Russia would retire, if necessary, to the Urals, and fight to the last man.

ITALY.

Italian Advance.

Daring Feat by Alpinists.

LONDON, August 9.

ROME.—Both the Italians and the Austrians are fertile in expedients in warfare of surprise attacks. A communique records a daring feat by Alpinists in the Tonale district. Climbing Apono, a difficult ridge on the rocks towering above Val del Monte, they surprised, at dawn on Saturday, the Austrians entrenched near the Ercavalle peak, capturing many bombs and other material hastily abandoned in trenches. On the same day another enemy force, entrenched to the north-east of Ercavalle, were driven from their positions by the fire of mountain guns hoisted to a height of ten thousand feet. To the Ercavalle rocks the Italians in Cadore, after several days' artillery preparation, successfully advanced along the Sixteen valley, driving back the enemy and reaching a front extending from Martinero to Burgstall. The enemy on Carso are endeavouring to the utmost to impede Italian approach to their works and constantly delivering attacks, and even attempting to place movable wire entanglements in front of the Italian lines.

Germans on Italian Front.

ALLAHABAD, August 9.

The "Pioneer's" London correspondent telegraphs:—The "Daily Telegraph's" Rome correspondent writes:—The "Idea Nazionale" states that the rearguards of the Austrian army now fighting Italy are composed of 40,000 Germans, whose headquarters are Innsbruck and Trent. A detachment of the 14th German Artillery Corps is at Rovereto.

Advance of the Italians.

Along the Sixteen Valley.

LONDON, August 9.

The Italians, in Cadore, after several days' artillery preparation, successfully advanced along the Sixteen valley, driving back the enemy and reaching a front extending from Martinero to Burgstall.

TURKEY

A Disabled German Submarine.

Towed to the Golden Horn.

LONDON, August 9.

A telegram from Athens states that a German submarine, completely disabled, has been towed to the Golden Horn by a Turkish destroyer.

BELGIUM.

Strikes in Belgium.

LONDON, August 9.

It is reported that disorders at Mons and Charleroi are increasing and that the Belgian miners are persistently refusing to work for the Germans who are shooting the strikers.

SWEDEN.

Prepared For War.

ALLAHABAD, August 9.

The "Pioneer's" special cable dated London 7th August says:—Newspapers are paying attention to the Swedish preparedness for war and have recently emphasised the statement reported to have been made by the head physician of the Maloe Hospital, who declined to request of the Austrian Government for doctors and nurses, on the ground of the opposition of the Swedish authorities. The Doctor added that Sweden might need them any day.

Swedish Neutrality.

LONDON, August 9.

Reuter learns that all rumours that Sweden is likely to abandon neutrality are unfounded. Her relations with Russia are most friendly.

RUMANIA.

RUMANIA.

A New War Loan.

LONDON, August 9.

Rumanian cabinet has voted a new war credit of four millions sterling.

TELEGRAMS.

JAPAN.

Political Crisis in Japan.

TOKIO, August 9.

As a sequel to the political crisis which occurred on July 30th, Count Okuma remains premier but ministers for Foreign affairs Marine and Finance will resign.

AUSTRALIA.

Metal Exchange.

MELBOURNE, August 9.

The Commonwealth has decided to establish a metal exchange on September 6th and after that date all transactions must be conducted through the exchange.

GERMANY.

Failure of German Schemes.

LONDON, August 9.

A Telegram from Petrograd says that the abandonment of the German attempt on Riga marks the failure of the enemy's general scheme of forcing battle on the retreating Russians before they reach Brestlitovsk line. Stubbornness of the Russian defence on the Narew has contributed mainly to this important success.

Treatment of French Prisoners.

In Germany.

LONDON, August 9.

A Postcard from the French prisoners in Westphalia received in Paris says that five thousand French prisoners specially chosen by reason of their birth and education have been segregated in a camp among the marshes and are being treated like convicts as reprisals for the alleged ill-treatment of the German prisoners in the French Colonies.

INDIAN TELEGRAMS.

(NEWS BUREAU.)

SIMLA.

A Deputy Director of Agriculture for

the Andamans.

SIMLA, August 9.

The Government have decided to undertake systematic development of agriculture in the Andamans. The Secretary of State has accordingly sanctioned the appointment of a Deputy Director of Agriculture for the Island.

Irrigation Schemes Before the Government of India.

SIMLA, August 9.

The Government of India have four important irrigation schemes in view. The Satlej Valley Project is now being worked out by the Punjab Government in consultation with the Bhawalpur and Bikanir Durbar. Cauvery scheme will also come up in definite shape as soon as the Arbitration conducted by Sir Henry Gifford ratified by the Government of India. A new alignment has been proposed for the Sarda project and complete scheme will be ready for consideration before long. The Sukkur Barrage Scheme is being re-examined by the Bombay Engineers and their definite recommendations will reach the Government of India without long delay. With the approaching completion of the triple canal project in the Punjab the Government of India will be able to finance these schemes as soon as the war conditions permit, but the examination of these projects by the Supreme Government and the Secretary of State will take time. There is however no fear of any slump in irrigation and Mr. Hill the new Member has already evinced considerable interest in the advancement of irrigation in this country.

Wheat Prices Steady.

SIMLA, August 9.

The wheat prices do not show any downward tendency and prices are stationary. Lahore quoted 9½ seers a rupee.

The Legal Practitioners' Act.

To be Amended.

SIMLA, August 9.

The Government of India contemplate to bring in a small Bill to amend the Legal Practitioners' Act and the draft is now before the Secretary of State for approval.

The "Trieste" and The "Nicomedia" Safe.

SIMLA, August 9.

It is announced for general information that the Austrian Lloyd S. S. "Trieste" and Hamburg-America S. S. "Nicomedia" are understood to be at Trieste and Hamburg respectively.

Maharajah of Darbhanga's Gift.

SIMLA, August 9.

The Maharajah of Darbhanga has made the most handsome gift of Rs. 7,500 to the St. John Ambulance special War Fund for the purchase of a motor launch for the use of the sick and the wounded in Mesopotamia which has been gratefully accepted.

Casualties.

SIMLA, August 9.

Two more casualty lists are published to-day one from the Mediterranean and the other from Mesopotamia. The former reports 127 wounded, the latter 4 killed, 3 deaths from disease and 11 wounded, all Indian rank and file.

Government Transfers: Postal Department

SIMLA, August 9.

Mr. Styam, the Chief Engineer of the Indian Telegraph Department is due to arrive at Simla

TELEGRAMS.

on the 14th instant. On return of Mr. Thomas from leave Mr. Styan will revert and become Director of the Traffic replacing Mr. Meredith. In view of Mr. Hogg, Postmaster General, of the United Provinces proceeding on leave prior to retirement Mr. Scheneman will officiate in the 3rd grade of the Postmaster General and Mr. Truninger will officiate in the 4th grade. Mr. Rogers, Postmaster General, is officiating in the third grade in the vacancy caused by the absence of Sir William Maxwell on leave.

Board of Agriculture.

Cattle Breeding.

SIMLA, August 9.

It is understood that the Board of Agriculture will discuss among other subjects the question of cattle breeding in India and will make their recommendations to the Supreme Governments.

Alien Enemy Question.

SIMLA, August 9.

It is understood that the Government of India will shortly make a pronouncement on alien enemy question the matter which has been for consideration for some time.

CALCUTTA.

The Statesman's Comment on the fall of Warsaw.

CALCUTTA, August 10.

"The Statesman" commenting in a leading article on the fall of Warsaw writes this morning:—"It must be all owned that the capture of the Polish capital will seem to the world to be a signal achievement of German energy and military skill and though General Joffre and Sir John French may be presumed to know their business, to the ordinary civilian it will appear deplorable and inexplicable that nothing was done or even attempted by the Allies in the west to avert a blow which will lower the prestige not only of Russia but all the Allies. Far from taking the offensive the French and the English Commanders were apparently content with repelling the attacks of the German forces. They send the familiar reports of lively fighting in the Argonne and of the German onslaughts which were only partially checked. That the Allies in the West could do nothing more than act on the defensive is exasperating and humiliating. Happily the capture of Warsaw may be fairly regarded as being little more than a reverse entailing loss of prestige. The Russians contested the enemy's approach with a stubborn valour which has won the admiration of the world and even the Germans themselves." Concluding, "The Statesman" says:—"From a military standpoint nothing has happened to induce Russia to waver. She is perfectly aware that she requires time to muster the whole of her vast strength. The Germans have contrived in the interval to snatch a showy triumph but such a victory is as little likely to disturb the equanimity of the Slav character as the loud barking of a dog is to disturb an elephant. We do not minimise the sentimental loss or the injury to the prestige but the surrender of a capital defended only by obsolete forts is assuredly not an incident which will decide the course of the War. Russia in the past has made heavier sacrifices than this and has emerged victorious. She is equally certain to come out of the present ordeal more resolute than ever, more determined to bide her time and use the full power of her inexhaustible resources."

Government Grants to the Family of Suresh Chandra Mukharjee.

CALCUTTA, August 9.

The Secretary of State with effect from 1st March last granted the following concessions to the family of the late Sub-Inspector Suresh Chandra Mukharjee to the special branch of the Calcutta Police, who was assassinated at Cornwallis Square on the 28th February last.

(1). Pension of Rs. 120 per mensem to widow of the deceased for life for maintenance of herself, her daughter and son. (2). Allowance of Rs. 25 per mensem to each of three daughters should their mother die before their marriage, allowance ceasing on their marriage. (3) allowance of Rs. 25 per mensem to son should mother die before he attains age of 24, allowance ceasing on his attaining that age. (4) pension of Rs. 20 per mensem to mother of deceased for life. (5) pension of Rs. 45 per mensem to widowed sister of the deceased for life and should she predecease her children the continuance of her pension to five children as five separate pensions of Rs. 9 each which will cease on marriage in case of girl and on attaining age of 24 years in the case of the boy. (6) pension of Rs. 20 a month to deceased's younger brother Kalidas Mukharji for life. (7) grant of a dowry of Rs. 750 to each of the daughters and Rs. 500 to each of nieces of the deceased upon marriage. (8) grant of a sum of Rs. 1,000 to pay debts of the deceased officer.

European Overseer Versus Indian Operators.

CALCUTTA, August 9.

The Sub-Divisional Officer of Barrackpore to-day resumed hearing of the case against five operators of the Shamnagar Jute Mills of assaulting the Edward Hutchinson Weaving overseer of the Mill Hutchinson. Hutchinson in his evidence said that the accused were absent from work on the day of the occurrence and at the instance of the Sirdar he put others in their places. The men on turning up demanded the instant payment of wages and were asked to call another day. The accused at this assumed threatening attitude and eventually there was a riot, Hutchinson being assaulted with bobbins etc., sustaining a cut on the ear. The accused pleaded not guilty. A Charge had been framed against the accused and the case stands adjourned.

TELEGRAMS.

Arms Act.

Case of Appeal.

CALCUTTA, August 9.

At the High Court to-day before Justices Chapman and Walmsley Counsel moved for admission of an appeal on behalf of Hiralal Biswas and Rodha Charna Parmanick who had been convicted by the Chief Presidency Magistrate of possessing arms without license and sentenced to two years' rigorous imprisonment. Counsel said that the petitioner was a boy aged fourteen. He was living in mess with one Rodha Paramanic in February last. His mess was searched and the police found a fully loaded Mauser pistol. Hiralal Rodha and two others were arrested. The Magistrate acquitted two, but convicted Hiralal and Rodha. Their Lordships admitted the appeal of Hiralal and directed his release on bail. The appeal of Rodha Paramanic was summarily dismissed.

Case of Embezzlement.

CALCUTTA, August 9.

The Sub-Divisional Officer of Howrah has issued process against A. G. Wheeler, European foreman of Burn and Co., who has been charged by the Company with alleged embezzlement of Rs. 51,000. The case will be heard on the 19th instant.

BOMBAY.

Elections of a Municipal Councillor.

BOMBAY, August 9.

To-day's Government Gazettee announces Mr. Rahimtulla Meharally Chinoi has been appointed Councillor of Municipality, Bombay, in place of the late Hon'ble Mr. Fazalbhoy Meharally Chinoi.

Bombay Corporation.

Late Sir Theodore Hope.

BOMBAY, August 9.

At a meeting of the Bombay Corporation to-day the following resolution was unanimously carried on the motion of Mr. D. E. Wacha, "that the corporation have learnt with regret of the death of Sir Theodore Hope, K.C.S. I.C.I.E., who rendered valuable services to the City as Chairman of the Committee appointed in 1871 to enquire into the finances of the Bombay Municipality and who during the brief term of six months during which he held the office of the Municipal Commissioner left his distinctive mark on the Municipal administration of the City.

"That a copy of this resolution be forwarded to the family of the deceased with an expression of the Corporation's sympathy in their bereavement."

Mr. Wacha said the times in which Sir Theodore was connected with the municipal work in Bombay were stirring times indeed. To Sir Theodore belonged the credit of laying the second foundations of municipal finance in Bombay.

A Case of Undue Restraint & Extortion.

BOMBAY, August 10.

Yet another case in which the accused are charged with extorting money by threats to accuse their victim of improper conduct came before the Bombay Courts to-day. There have been several such cases recently and only a few days ago in connection with the suicide of a Bank clerk the Police stated that they were investigating the operations of a gang of black-mailers. In the case heard to-day four persons are being tried before the second Presidency Magistrate at Mazagon on a charge of extortion and robbery and whose names are Anna Ramachandra a boy aged about 16, Genia Bhina, a young hindu and Abdul Karim and Kassam. Sub-Inspector Ahmedally placed them before the Magistrate. The property in question is valued at Rs. 55 and consists of a gold ring and armlet. The complainant is Shakerlal Maganlal. The evidence for the prosecution was that the complainant was a clerk in an oil supplying agency at Thakurdwar. On the 30th ultimo at about 9 P.M. when he was near the America-India Cinema in Sandhurst Road the first accused got into conversation with him and after a while persuaded him to accompany him to the 2nd floor of a house in Kamatipura eighth lane. After they had entered a room the first accused went on the first floor and signalled to his other three accomplices who were waiting for him down the road. Then after a while he went back to the room where the complainant had been kept waiting and locked the doors from inside when after a time the other three, accused came up and knocked loudly at the door of the room and had it opened. They represented that they were all policemen and two of them addressed the third of them by calling him Jamadar. They then accused him assaulting the boy and promised to let him go if they were paid a sum of Rs 100. As he had no money he was asked to give up the armlet and ring which he was wearing. The complainant readily did so and he was then permitted to depart. He then went to a friend of his who is serving as a compounder and the latter took him to his master a Doctor who advised him to take the matter to the Police, and on that information Inspector Smith and Sub-Inspector, Ahmedally investigated the matter and arrested the four men. The hearing was adjourned.

Hyderabad (Sind) Municipality.

Defended by the Bombay Chronicle.

BOMBAY, August 10.

"The Bombay Chronicle" in a lengthy leading article discusses exhaustively the charges made by the local Officials against the Hyderabad (Sind) Municipality whose suspension is threatened and concludes: "Enough has been said to show that all the charges are practically based on merely isolated and individual cases of remissness or error. Indeed we cannot help repeating that it is impossible to avoid the impression that it is not the arguments and the facts which have determined the conclusions to which the framers of the charges have come to for reasons best known to themselves, but that it is the conclusions which have determined the nature of

the arguments and the facts presented and the gravest aspect of the whole matter is that not only mistakes committed and admitted but also the true state of the affairs of the Municipality should have been misrepresented as proving gross incompetence by responsible officers of the Government with that appears to be an anxiety to bring it into discredit and we confess that if the Government of Lord Willingdon considers that these charges are either tenable or grave enough to call for the extreme step of suspension they will gravely shake the confidence of the public in their ability to protect the growing fabric of local self-Government from the encroachments of local officialdom and do much to stifle instead of to stimulate the interest and enthusiasm of the people in the administration of their own affairs. The powers should be used sparingly and with the utmost caution. Only in the most grave instances of hopeless incompetence and dangerous maladministration should they be invoked and Hyderabad is very far from being such a case. It has shown neither actual incompetence nor moral turpitude and after investigation we can find nothing in the charges made against it which would in any way justify the grave step of depriving the city of its autonomy and handing over its administration to an officialised body. In conclusion we would suggest that if the Government of Bombay are not satisfied on the Material before them that the demand for suspension is not justified they might appoint a commission composed of men of experience and authority in municipal affairs to act as a tribunal of arbitration between the municipality and the local officials and decide the issue."

A Lady Under Graduate Accused of Theft.

BOMBAY, August 9.

Mr. Frank Oliveira, the Third Presidency Magistrate had before him a case in which Kamalabhai Garud a Chotubai Pawde, lady Undergraduate was charged with theft of 76 sovereigns and Rs. 360 belonging to her brother at Indore during the latter's absence from house. Gangadhar B. Krishna her second husband, the first having died, was charged with abetment.

Prosecution alleged that the first accused who was school mistress at Indore, while her brother was away took the amount entrusted to her to be paid to a contractor and cleared out. Subsequently she married the second accused at Nagpur and the couple were spending honey-moon at the Empire Hindu Hotel, Bombay. The Police arrested the accused on her brother's complaint and a prima facie case having been made out, the accused was let out on bail pending receipt of extradition from Indore.

Bombay Share Market.

BOMBAY, August 9.

To-day's shares opened slightly easy but buying from the investors made the market steady. Mill shares for September delivery closed at the following rates: Davids 537.8, Standards 905, Madhavji 1,105, Swadeshi 1,400, Nagar 1,805. Tata and Steel kept unchanged at 105.8. C. C. 206. Def. Bank of Bombay Shenes are 1,570, Bombay Tramways 201. In Government paper very little demand from investors who wish to buy new loan at par. Same business reported at 88.12.

Last Week's Missing Mails Received.

BOMBAY, August 10.

The mystery of the last week's missing mail bags was solved by the appearance of overdue packages by the steamer which arrived in Bombay on Sunday morning. Inquiries made at the Post Office show that they have received no explanation from London as to why packets did not come in previous week. So they must either have been despatched from London a week late, owing to the difficulties of the Post Office a result of enlistment in the new armies of a large number of their staff, or they must have been sent by the sea-route from London instead of coming across the Channel and over France.

Marvellous Case of Child Birth.

BOMBAY, August 10.

A Bhor correspondent writing to "The Bombay Chronicle" says that a Marathi lady at Bhor gave birth to five children, two males and three females on Thursday. All parts of the babies are fully developed. Last year the same lady gave birth to three sons all of whom died within three months. The New-born babies are still alive.

PUNJAB

The Ravi Mystery.

LAHORE, August 9.

Interesting development of what is locally known as the Ravi mystery are gradually coming to light. It is now established that the woman's name was Santkour. It appears that certain persons were interested in getting the woman married and in accordance with their arrangements Santkour was married to a fairly well-to-do named Devi Ditta of Lahore under the auspices of a Hindu Widow's Home. Some arrests have been made among whom are Guranditta apparently a servant and a tonga driver. It is reported that Guranditta has stated that he was one of the party who arranged the deceased woman's marriage. He identified certain articles of her clothing which he says he himself sent to laundry to be washed Guranditta further reported to have stated he saw Santkour at the railway Station on the afternoon of the day. She is said to have been murdered. The hackney tonga driver is said have told the police he took the deceased to the Ravi where they arrived about dusk. He is further said to have stated that Santkour after purchasing some sweets from a roadside hawker walked along into the grove of trees in which her corpse was subsequently found hanging. It is stated that some well-known Indian residents are likely to be mixed up with this case which is exciting considerable interest in the neighbourhood.

Pensions to Subedars' Widows.

LAHORE, August 9.

Peshawar correspondent writes that Pensions of Rs. 50 monthly each besides a gratuity of Rs. 1,200 each have been granted to widows of two Subadars of the 8th Rajputs killed in action at Shakbadar last April.

జూబులు

I

వేంకటగిరి మహారాజుగారి హస్తాక్షరములు, నల్లూరు, ఆంధ్రప్రదేశ్.

ప్రస్తుత మహారాజుగారి తండ్రిగారి పురమున నీ మోహములు పోయినవి. వేంకటగిరి రాజులందఱును సంస్కృతాంధ్రములందు మిగుల పండితులు గలవారని చెప్పవచ్చును. ఈ పాతకాలపు రాజుగారి కాలమును మిగులభివృద్ధిలో నుండెను. వారు గడచిన పిమ్మట వారి క్షేమ పుత్రులగు రాజగోపాలకృష్ణ యాచేంద్ర మహారాజు అంగురు సింహాసనాధిపతులై. వీరు గుండ్లూరు తాండ్రాండ్లను భావించుచు ప్రవీణులని అందఱికిని తెల్ల మేకదా. సంస్కృతాంధ్రముల యందు వీరి పుష్పించుట కట్టి పండితులైన చాలవని నాయభిప్రాయము. తమ పేరు వెల్లడి చేయ నిష్ఠము లేక ఏ గ్రంథము వ్రేసెను ప్రచురింపలేదు. వీరు మిగుల భక్తితో లని చెప్పట కట్టి పండితము లేదు. ప్రస్తుత మహా విశాఖా సంక్రమమునకు మూడులక్షల రూప్యములన్నియున్నాడు. వీరి తండ్రిగారు గడచిన పిమ్మట యీ భర్తృభవపుత్ర యీ పాతకాల కథికారులై.

ఇట్టి కీర్తియులైన ఈ ప్రభువు గారి యధీశుడు నీ పాతకాల ఎటుండునో మారలే నొందింపుడు. ఈ పాతకాల యందును లాభలేటి రజదాని. 1000 మిగుల ప్రసిద్ధమై నది. శ్రీ బార్హి వక్షశ్రీగారి పట్టాభిషేక మహోత్సవకాలమున నీ పాతకాల కీర్తినియును వేల రూప్యముల నొసంగి. మరల పట్టాభిషేక పాతకాలకు దక్షిణమున మరియొక గొప్ప భవనము కట్టించిరి. ఈ హస్తాక్షరములందు దుపాధ్యాయులందఱును మిగుల గొప్ప వారై యున్నారు. ఇందుకల్గిన కావ్యము ఈ సంగత్యము నూర్పులై పరిశుభ్రమును ఇరుకదియును ముది కృతాంతర కావ్య ప్రవేశించిరి. ఈ పాతకాల మిగుల నున్నతనీతియునున్నదని చెప్పట నిస్సందేహము. నిర్ధారణము.

రాజుగారింతకార్యము చేసిరి గాని పాతకాల యధికారులు నొక కవులనీర్ కొసంగిరి. ఇందు నెక్కిరిగారు మంచి వారైనప్పటికిని నేకాణముచేతనోగాని వి. ఏ. పరిశుభ్రమును కృతార్థముగాని యొక పాధ్యాయుని హస్తాక్షరములందు చియున్నాడు. వీరు నూర్పుల యందు తరగతికొరకు అంగీకారమును ముద్రాపించి నియమించుకొని యున్నాడు. వీరికి ఇంగ్లీషును అంతగా పరిచయమున్నట్లు తోపను. తెలుగువ్యాసములగుడ నేర్పుటకు ఈతడే ఈ నూర్పులను నియమింతుడు. వీరికి వి. ఏ. పరిశుభ్రమును చాలా అభవము కలదు. 1898 క సంవత్సరమునండి యంతవరకు ప్రతిసంవత్సరము పరిశుభ్రపుటయేగాని కృతార్థముగానై. సమర్థతనైయున్న లోపము లేనియే పాదగట్టుచుండును.

ఇట్టివారుంటు బాచి ఇన్ను వెళ్లరు మొదలగు అధికారులెల్లారకున్నవారలై తెలియజాలదు. శ్రీమహారాజుగారి శిష్యులై తెలిసి యుండిన వారందరిని మాయభిప్రాయము. ఇప్పటిలో నీ ముపాధ్యాయుని మూలమున అనేక రాజులు మిషన్ నూర్పులకు వెళ్లియున్నాడు. వెళ్లుచున్నాడు. ఇంకను వెళ్లగలదు.

పా. చంద్రశేఖరరావు.

II

గుంటూరు జిల్లా పరిపాలన.

గుంటూరు తాలూకాబోర్డు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఇప్పుడు వెండికాగితమును వారు ఈ మోదాకు వచ్చినది మొదలు అన్ని డిపార్టుమెంటు ప్రయోగులలో కల్యమునకు కలుదువ్వెను. పాపము వీరు చాల మెత్తని వారలు. ఎందుచేతనో యీ తాలూకాబోర్డు పనికి, పిన్నవయస్కులును యెక్కువ విద్యా నిపుణులును ఈ గ్రామముందలి వారలు చాలమంది యుండగా వీరిని శిష్యాలు చేసెనాడు. వీరు వచ్చినది మొదలు వైస్ ప్రెసిడెంటుపనికి ఎవరును అంగీకరింపనందున వైస్ ప్రెసిడెంటువల్ల చేయబడు దానిలో కొంత పనిని తమ ఆఫీసు హెడ్ క్వార్టర్ల జరుప నధికారము ఇచ్చిరి. పాపము వీరు ఈ సోదాకువచ్చినది మొదలు, తాలూకాబోర్డు ఆఫీసు హెడ్ క్వార్టర్ల, మహల్లి పనులకు కూడ బ్రాహ్మణులనే నియమించి పనులు జరుపుకొనుచున్నాడు. వీరు ఈ సదుమ ఘోషించి 20 శాతము వైగా రాజమండ్రిలోనే యున్నారట. తాలూకాబోర్డు పనియీ మధ్యకాలమున ఎటుల జరిగెనో తెలియకున్నది. మంగళగిరి లోకలుఫండు

సత్రము కాంపౌండులో మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేకముగ నేర్పరుప బడిన యింటిలో తప్పు, హిందువులు దిగు సత్రములో మహమ్మదీయులు బస చేయ గూడదని యుత్తర్యు చేసిమిదట హెడ్ క్వార్టర్ల డిప్యూటీ కలెక్టరు అయిన సాహెబుగారు అందుకు ఆమోదించక మీటింగులో వచ్చుచేయగా, తాలూకాబోర్డు మొదలగు మీటింగు వచ్చినవారలు, వారి కేసుచెప్పక హిందువుల సత్రములో మహమ్మదీయులు బస చేయవచ్చునని తీర్మానము చేసివారట. ఇటువంటి కలెక్టరు జరుగుచున్నప్పటికి కాస్త్రీ గారు ఏమియు చేయజాలక ఊరక యుండిరి. కాస్త్రీ గారు కమోవృద్ధు లయినప్పటికి వారి యభిప్రాయములో బాగుగా పనిని నెరవేర్చుచున్నట్లు ప్రాసించుకొనవచ్చును గాని జనలకు ఏమియు తృప్తికరముగ గానవచ్చదు.

గుంటూరు మ్యూనిసిపాలిటీ వ్యవహారములు.

ఇప్పుడు యీ బస్టీ వైరుమన్ పరి భాగమునదట అందుకు తోలి అప్పారావుగారు, రక్షిలు గారు వాధ్యులు, న్యాయ పరిమళులగుట, విం. భావనా చార్మిలుగారు, మొదలయినవారలు సుమారు అయిదుగురు యలెక్షనుకు కాండిడేట్లుగా దరఖాస్తుచేసిరి. ఈ పట్టణము స్థితి యంతింతయని చెప్పవలసికాదు. బోర్డు మంచిస్థితిలో లేవు. డ్రెయినేజీవల్ల పెద్ద దోషములబాధ యెక్కువయును ప్రజలకు చాల అనాలోగ్యము కలుగుచున్నది. మురికినీరు ఇండ్లలోనిండి వెలుపలకు వదిలి వెట్టుట చాల ప్రబలినది. జనసమృద్ధి మెక్కువగా నుండు చోటలందు అయినను ఎక్కువ కాంతి దీపములు లేవు. కొద్దికాలము క్రిందటనే ప్రారంభించిన తెనాలి మ్యూనిసిపాలిటీ వారు గ్యాసులయిట్లు వేయించినారు. అవి యిక్కడ నున్నప్పటికి వాటి విషయమై ఏమి విచారణ లేదు. నాకర్లకు భయము బొత్తిగా లేదు కాంటిమెంట్ చాల దుస్థితిలోనున్నది. ఇటువంటి సమయములో ఎక్కువ విక్రంతి లగి నలువంటి అనుభవజ్ఞులను యలెక్షను చేసికొనుట మంచిదని వారివారి మొహాటములకు చెదరి యిదివరకే పట్టణ స్థితిని కవులెల్ల చెప్పగొట్టి నారు. ఇక నైన మెలకర కలిగిన యెవల బాగుగనండును.

“నంది వెట్టిపది దిచ్చుము” అని నట్లు నాకర్ల ఇష్ట ప్రకారమే కా? నోటల్ల లీపులో మ. రా. రా. శ్రీ. తోలి అప్పారావుగారు ఆ మిగిలిన పెద్దమకములు ఇవరకు

వైరుమన్ పరి చేసినప్పటికి వారినిమలలో మ. రా. రా. అను నది త్రోసివేయుటకు ఎవరు జవాబువారి అయియున్నార? ఈవ్యవహారములను చూడ చాలచిత్రముగా జరుగుచున్నది.

జిల్లాబోర్డు పరిపాలన.

లోకలుఫండు ఇంజనీయు మ. రా. రా. పాలయ్యగారు విశ్వేనీక తర్వాత ఎన్నికయిట్లు వైరుమన్ చాలభాగము క్రొత్తవారికి దిగుచుచేసినట్లు ఇవరకు నెలనడిస వ్రాతలలో చదుగులు గ్రహించి నుండవచ్చును. ఇప్పుడు వారి ఆఫీసుస్టాఫ్ లో చాలమంది అసమర్థులున్నట్లు రిపోర్టుచేసినట్లును అనుమిత ప్రెసిడెంటుగారు ఉన్నవారిని త్రోసివేసి క్రొత్త వారిని నియమించుటకు ప్రావిడెంటుఫండుకు ఫించన్ గా మార్పుచేయుటకు సుదృఢము యున్నారని విచయన్నాడు. ఆహా! ఏమిచిత్రము. గవర్న మెంటువారి యిది లకరకు ప్యాసుకాని వారిని నియమించవచ్చును ఉత్తరపుట యిచ్చియుండగా ఈజిల్లా ప్రారంభమునండి బాగుగ పనిచేయుచు, కలెక్టరువగయు అంతవని చక్కగజరుగుచున్నట్లు వివరణి వినియున్నా ఆనగా, మిస్టర్, వాల్మీకీ, యంగు, మెకయి కుమార్ గారు శిష్యా చేసి యుండిరి. అటువంటి ఉద్యోగియులు ఇప్పుడు అసమర్థులు అవుట చాల చిత్రముగా నున్నది. వెక్సెంట్ సిస్టము బాగుగ నుండలేదనియు ప్రావిడెంటుఫండు స్థితి బాగుగ నున్నదనియు వెనుకటి ప్రెసిడెంటు రిపోర్టుచేయున్నాడు. తాను పట్టణముందేటికి చూడే కాళ్ళు అనుటయు వారి అభిప్రాయములని తోచుచున్నది. అదిగాక ఉన్న ఉద్యోగులయొక్క శత్రుమలను తగ్గించదు రట. వారికి ఎక్కువభివృద్ధి తగులునని అభిప్రాయమున్న యెవల ఏజిల్లాలోనేని మామూలు, ఇక్కడ ఇంజనీయుల గానెద్ద ఎక్కువగానూ జవాబును తగ్గించరాదా? లేక యింజనీయుల గానెక్కువ తగ్గించరాదా? తెనుగు వారు, నభ వోకర్షియరు పోపుల దరఖాస్తుచేయగా, వారికి ఏమియును ఉత్తర్యులు త్వరగా ఇంజనీయులగుట చెప్పరట. రివిన్యూ డిపార్టుమెంటులో ప్యాసుకానివారిని దొర గారు ఎందుకు ఉంచినారో ఇంకను నియమించుచున్నారో కారణము తెలియదు. లోకలుఫండుకు హక్కు పనికివారట.

ఇదియంతయు నుజిల్లామొక్క పరిపూర్ణమున పరిపాలన.

యథార్థవాది.

The Fascinating Perfume OTTO DILBAHAR (REGD) అందరి మనస్సును రమింపజేయు ఆటో దిల్ బహారు మనోరమ్యముగాను కొంతకాలమునుండి అపూర్వవాసనయును కలదు. ఆలోకహార సారాయి మొదలగువాటియొక్క సంబంధము బొత్తుగాలేదు. చేతిగుడ్డలోగాని చొక్కాయలైనగాని 2-3 మిక్కులు విడిచినంతట ఒక సందనవసము మధ్యలోనుండు యొత్త నుఖమును వాసనను అనుభవించవచ్చునో అంత అత్యుచితము. ఇతర వాసనలు యేవేయుండినా యీ ఆటోదిల్ బహారు యొక్కవాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకయిడ్డికి వాసివంపుడు. వెల 1/2 డ్రాము 1-కి రూ. 0.8-0 ,, 1 డ్రాము 1-కి ,, 0.12-0 ,, 1/2 అవున్సు 1-కి ,, 2.0-0 } వి.సి. చార్జి రూ. 0.4-0 ప్రత్యేకము. ట్రైబ్యూనిల్స్ హార్ సుగంధకార్లు ఒకటికి వెల 0-1-0. వీరినినియమనప్పుడు ఓట్టోదిల్ బహారు పేరును పక్షించి తీసుకలెను. ఈసుగంధ దృగ్ధ్యములు ప్రతి మహునకు గొప్పగొప్ప పేరుగల దుకాణములలో దొరకును. అట్లు దొరకనియెడల సోల్ ఏజెంట్లు సోల్ ఏజెంట్లు :- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అన్ కెమిక్ కంపెనీ, నెం 153 జూమారువీరు, బొంబాయి. మద్రాసు ఏజెంట్ :- మేహతా పురుషోత్తమ్ మూర్తి, నెం 29, వైసబహార్ రోడ్, బ్రూలంగడిసమీపం, మద్రాస్.

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది కాటోల్ పాదరు USE KATOL AND NO MOSQUITOES WILL WORRY YOU మనుష్యులకు నరప్రసాదము దోమలు, నల్లులు, చిరుటలు, చీమలు, ఈగలు మున్నగు క్షయజనికృతులు పురుగులను నశింపజేయును. టోక్ 1-కి అ. 0.5-0 కాటోలు వత్తులు దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును సారదోలును. 240 కణ్ణులుగల పెట్టె 1-కి అ 12 మీ ఆహారవస్తువులకు చీమలును, పడకటిండ్లయును నల్లులును, దోమలును, పుస్తక పేటికలను చిరుటలనుండి కాపాడును. ప్లేగు, క్షేఫాయుడ్లు యలెక్షనగోగములు రావడం కాటోలు నిన్ను కాపాడుచుండును. ఒకసారి ప్రయత్నించినవారు ఆదితీక నిమిషమైన నుండనేరరు. ఆనేక వస్తుప్రదర్శనములయందు ఆనేక బంగారుపతకములను గొప్ప బహుమానములను పొందిన వి. అజుమి అందు కంపెనీ, ఒకసారి, జపాన్ వారిచే తమారుచే గలవెనది. పాదరు పొట్టుములు మాదిరి చూచుటకుగాను కొరవో పంపబడును. పల్లెటూళ్లనుండి వాల్మీకీ గారు తమ చిరునామా, పోస్టు, జిల్లా, విడిదిదిగా వాల్మీకీ చరణయును. పోలు ఏజెంట్లు :- టి. హర అండు కో, నై నాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

తయారైనది. యుద్ధచరిత్రము. సిద్ధమైనది.

సంవత్సరాది సంచిక! సంవత్సరాది సంచిక!!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాది సంచిక సిద్ధమయినది. ఆ సంచికయందు విద్యాసంతులన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ సైన్యసేన, ప్రాచీనతీచి దేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హిసాబుద్ధరణము, యోగనిద్ర, ధీరాధాన, మహావ్యూహము, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్రమహాజనుల చిత్రకటములును పూర్వమునలే ప్రచురింపబడియుండటయే కాక నిపుడు లోకమునంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సముత మిక్కింది విషయము లతో ముద్రింపబడినది:—

1. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, రష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆఫ్రికా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటము; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్ష కారణములు పరోక్ష కారణములు; 3 యుద్ధ వ్యూహములు, వానిపటములు; 4 భీష్మ రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వానిపటములు; 5 హర్షగుల్మ నిర్మాణము వానిపటములు; 6 నానారాజ్యముల సైన్యముల ఫిరంగిల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధ ప్రవేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను చెల్లుపు 40) పటములు దీనియందు ప్రచురింపబడి యాంధ్రప్రదేశ్మరణములం దపూర్వముగ నుండగలదు. పెద్దయాళ్ళతీయందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర దంఛాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగుల పటమున్ను చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	రెల	0	8	0
అర్ధసంవత్సర	„	0	12	0
ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర, దినపత్రిక కి మాసముల చందాదారులకు	„	1	0	0
ఇతరులకు	„	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ నుండు చేయబడును. యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయగోరువ రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దిరబాస్తులను బుపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగ వచ్చును. విన వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడినవి.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తుంబుశెట్టిపేడి, మద్రాసు

చనాపథి సార్వపరిల్లా

ఇది సామాన్యజనులకు సత్తురుగల్గెదలన మరయు నకల చర్మరంగులను బాగుజేయును. కీళ్ళపొట్టు, పారవాద్యపుటాట్టు, కుండలు, రక్తివికారమువలన గలిగిన అన్ని రంగులను దీనివలన నయచును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడికంతు పులకు తృప్తిగలిగించును. సత్తురును కుద్ధిపడచి వృద్ధిచేయును దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నుకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1.4.0.

పొందుకునుండు:—ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుజేసి రోగమును కుదుర్చును. భారత మధువల్లి(తాగు బియ్యము) నాగనల్లితైలము పై పూరకు ముందు. ఈ రెండుకలిసి రెలరోజులకు సరిపోవును 5.0.0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, గళక. ఫననవాడి, నం. 2. బొంబాయి.
Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay

మద్రాసు నశ్యము.

ర. ఆ.	ర. ఆ.
మేలైన మద్రాసు నశ్యం కేసు 1-కి 0-12	సువాసనశ్యం కెడ్డబుడి 0-4
నశ్యం కేసు 1-కి 0-12	డిట్ డజ్జబుడ్లు 2-8
నశ్యం కేసు 1-కి 0-12	తాంబూలముకు సువాసన
నశ్యం కేసు 1-కి 0-12	రాగాట టిక్ 1-కి 0-4
నశ్యం కేసు 1-కి 0-12	డిట్ డజ్జబుడ్లు 2-8
నశ్యం కేసు 1-కి 0-12	డిట్ డజ్జబుడ్లు 2-8

వి.పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము.

యె. శ్రీనివాసయ్య కంపెనీ,
తపాలపెట్టె నెం 188 రు, మద్రాసు.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదివరకు రెండు సంచికలు వెలువడినవి.

ఇం దన్ని కేసుముల చరిత్రయు సులభముగా భాషలో లిగినపటం లతో కథలవలె వర్ణిత మగును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు రమారమి 600 పుటలు 6 సంచికలు, చందా రు. 2.0.0. (ప్రాప్తజితో సహా) ప్రవేశ రుసుము లేదు. సంవత్సరముచందా ముందుగ స్వీకరింపబడును.

అనువాద:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. పి. కొత్తాద్రికేట, మద్రాసు అనివాయుడ.

నూతన రోమసంహరి.

బేగంసాహిసాఫ్.

ఒక తూరి ఉపయోగించుట వలన దేహమందలి యే భాగమునందు రోమము ను చెడుపుతక కుద్ధముగా గుండును. చర్మము యొక్క స్వభావమైనరంగునుకాంతిని పోగొట్టక చేయు (సాఫ్) ఇది ఒకతే. కల రిబ్బెలు వెల 15.0.0 వి.పి. ఖర్చు 4ర.

వి. పి. బండిట్ ఆండ్ కంపెనీ 6, బండరుపేడి, మద్రాసు.

దేశ హితము.

దేశహితము ఆ యుద్వేదము. దేశహితము!!

ఆంగ్లవైద్యవిషయమునందును ఆయుర్వేదపద్ధతులయందును మనకుగల అవభరమువల్ల సేకరింపబడిన వైద్యరహస్య భరితమైన

వైద్య విద్య

అనుభు ప్రకము కొంత వాటికి ధరగాని పోస్టేజిగాని లేక దేశహితము" పంపివిన:—రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ 20 చీనాబజార్, మద్రాసు

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి కల 0-4-0, 12-కి రూ. 2-10-0.

మాతామర తైలము ఒక్కడక్కడ ను నాలుగు అణాలకు కొని నాలు గైడు సారులు రాచిపడెడల తామర నిర్మలముగును. నయమో కాని యెడల మీ నాల్గులగాలు తిరిగి తీసికొన వచ్చును.

ఈతైలమును ఒకసారివాడిన సుఖపడగలరు. దీని రాచిన మంటయుండదు చర్మము నలుపెక్కద అమృతాంజనము డిహో, 6, తుంబుశెట్టిపేడి, మద్రాసు.

కుంకుమ పువ్వు

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యునూర్చును గమనింపుడు. కరస్పాండ్లెన్న మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ అండు కంపెనీ.
21, హమ్మంపేడి, బొంబాయి

బీట్ ఆల్ వాచ్

నూతనముగా వచ్చి యున్నది.

ప్రసిద్ధమైన యింజన్ మార్కుగలది. పేరుపొందిన లీవరుపనితో చేయబడినది తలమీదుకే బీజముకూడ వున్నది బహుమందరమైనది. మిగుల శ్రేష్ఠమైనది దానికారణముచేతనే యే బహుమానములేదు. బహుమానముల కన్నా గడియారముయొక్క పనిని చూచి సంతోషించండి.

సుందరమైన వాచిగోల నుతో సుందరమైన వాచిపెట్టెనమేతము వెల రు. 2-12-0 మాత్రమే.

బి. ఆర్. వెంకటరమణ అండు కంపెనీ,
వెం. 7, కోప్ వెంకటాచలయ్యర్ సందు, మద్రాసు

ఉమ్మిడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

వరాపు వర్తకులు, మద్రాసు ఉన్న.

తంజి విలాసము:—“ఉమ్మిడియార్”

ఇందుక్రింద కనువరచినట్టిన్ని ఇతరమైనట్టిన్ని బర్మాసైబలకు తగుమైనటుల ఇమిలేషన్ కేంపులున్ను వైక్రాంతములు వగైరా కమలములున్ను బేడకాసులు అణాకాసులున్ను బంగారపు నగలున్ను పైరాళ్ళుగల నగలున్ను, వట్టు రుమాళ్ళును కావలసినవారు మా కాలటాగులను తెప్పించుకొని ధరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డర్లు పంపుదురని ప్రార్థించుచున్నాము.